

EESTI

25

PORDILEHT

Sõitke Soome

luksusaurik „ARIADNE”ga

igal teisel esmaspäeval kl. 9,30 (sõidu kestvus 3½ tundi).

Gruppidele hinnaalandus!

Peale selle

a/l. „Viola” ja „Ebba Munck”iga

Tallinnast teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 9,30, laup. 13,00.

Gruppidele hinnaalandus!

CARL F. GAHLNBÄCK,

Vana Viru 11, telef. 450-32.

VÄÄRTMETALLASJADE JA MÄRKIDE TEHAS

ROMAN TAVAST

TALLINN, V. ROOSIKRANTSI 6, TEL. 452-79

Meie valmistame võislemata headuses

auhindu,
kingitus-
esemeid
ja märke

hõbedast, kullast ja muist metallest

Uudisalana teeme

**KROOMIMISE, NIKELDAMISE ja VASETAMISE
TÖID**

A.-S.

„EESTISIID”

Vabriku laod:

Tallinn, Viru t. 5, tel. 447-87
Tallinn, Viru t. 14, tel. 443-97
Tallinn, Laadaplats 70
Tartu, Poe tän. 2, tel. 10-17
Narva, Peetri plats 1
Viljandi, Tartu tän. 1, tel. 30
Petseri, Turuplats 17, tel. 1-19

Moodsad riided, siidist ja puuvillased, lõimed

Müük en gros

Restid ja kupongid

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI
17. AASTAKÄIK

Nr. 10

OKTOOBER

1936

Toimetaja: A. ADORF.

Toimeitus ja talitus: Tallinn, Harju 48—6, tel. 444-28.

Kergejõustikust

A. Kolmpere

Berliinis

1.

K olm korda Eesti ja kaks korda Poola lipu all olen ma käinud olümpiamängudel. Ühtlasi olen vist ainuke eestlane, kes viibinud viimasel viiel olümpial järjest. Olen nendel olümpiatel nii tegevspordlasena kui ka treenerina nii paljugi rõõmustavat ja mitterõõmustavat üle elanud, nii et võiksin ütelda, et vähemalt olümpiate suhtes on mu nahk paksuks pargitud. Berliinist lahkusin siiski hoopis isesugusel meeleolul: töin kaasa ühe pettumuse. Viimaste olümpiamängudega seoses pole ma veel kuski sõna võtnud, sest tahtsin endamisi kõike nähtud-kuuldud läbi sõeluda, et võtta seisukohta distantsseeritumalt. Praegugi on veel vara kõigest rääkida. E. Spordilehe käesolevaid ridu kasutan üksnes pealiskaudse rapordi andmiseks nimelt meie kergejõustiklaste esinemise kohta.

Alustan juba kevadisest olümpia-ettevalmistusest, mis oli kogu ettevalmistuse kohta raskeim ajajärk. Eeskätt nimelt sellepärast, et tänavune kevad oli ilmastikult halb, võimaldades treeninguga alata võrdlemisi hilja. Teiseks jäi ära vastavate ressursside puudumisel minu poolt ettenähtud olümpia-eellaager. Kevadel sai korraldada ainult mõnepäevalisi puhkuslaagreid, milles kergejõustiklased viibisid mõnemeheliste rühmade kaupa. Sääraste puhkuslaagrite korraldamist ma ei olnud ette näinud, kuid leppisin nendega kui üldlaagri väikestegei asendajatena, pealegi kui nad võtsid vähem kulusid. Suur kahju on aga kevadise eellaagri ärajäämisest, sest sellest sõltus palju.

Üldiselt meie kergejõustiklaste olümpia-ettevalmistus oleks pidanud läbi viidama laiemalt. Nimelt selles mõttes, et ettevalmistust oleks võinud võimaldada suuremale arvule sportlastele. Aineliste kitsikuste tõttu sai paremaid treeninguvõimalusi pakkuda ainult väga väiksele arvule.

Rohkemal arvul kergejõustiklaste korralik ettevalmistus oleks tõstnud kõigi osavõtjate meeleolu, oleks annud üksteisele toetust. Näiteks Viiding, nähes, et

Kreek hakkab talle järele jõudma, võttis enda rohkem käsile. Ma ei saa ütelda, et väljavalitud grupp parimaid poleks treeninud korralikult. Vastupidi: töötati tõsiselt ja intensiivselt. Füüsiliselt oldi parajas vormis, kuid sisemiselt ei olnud kõik nii, nagu see oleks olnud treeningu korraldamisel laiemale hulgale koos.

Kõigile raskustele vaatamata avaldasin suurt optimismi, kuigi sisemiselt tundsin, et meeste vormitõus hilineb. Ainult üksikud saavutasid oma parima vormi, nimelt need, kes heas vormis olid juba l. a. sügisel. Kalkuleerisin kogu mõistusega, kuidas mehi ajada vormi juulikuu lõpuks. Suuri raskusi oli Kose-laagriga. Sellesarnaseid laagreid tulevikus enam ei tohi korraldada, sest koht ei olnud sobiv. Kogu ekspeditsioon jagati teatavasti kolmeks: korvpallimängijad ja ujujad viidi laagrisse Koitjärvele, raskejõustiklased Jänedale ja kergejõustiklased, ülal öeldult, Kosele. Tegelikult oli kergejõustiklaste laager kõige viletsam, nagu seda lausused ka keskliidu esimees K. Terras ja olümpia-ekspeditsiooni juht A. Anderkopp oma ring sõidu puhul kõigisse laagritesse. Vilets oli Kose laager eeskätt sellepärast, et treeningkoht (staadion) asetses kaugel. Oli alati asjatult närveerimist ja tuju langemist omnibusisõitjate puhul. Söögisalaagi oli kaugel, ja polnud kuigi mõnus sageli läbi vihma ja tormi minna söögile. Ka Kose õhk on niiske, mis põhjustas mitmele mehele nohu ja koguni külmetusi.

See oli pigemini laager suvitamiseks, mitte aga treeninguks. Puudus vastav miljö. Minu elus on see olnud igatahes kõige ebaõnnestunuim laager. Mõistagi ma seda meestele ei ütelnud, kuid mõistsin, et mehed olid rusutud meeleolus. Ma ei sõanda ütelda, et Kose laager oleks meeste vormi alla võtnud, kuid hingeliselt mehed igatahes ei olnud vormis. Järgmiste olümpiate eel tuleb kogu ekspeditsioon koondada ühisesse laagrisse. Meigi oleks vajaline säärane spordikool, nagu soomlastel on Vierumäel, kuhu saaks kõik mehed koondada.

**MAITSERIKK AD
PILDISTUSED**
**KUNINGA 1
ATELJEE AVATUD: K. 9-5. PÜHAP. K. 11-2**

Sõit Berliini oli mugavam kui varemaste olümpiate puhul, samuti elamine olümpiakülas. See tõstis meeleolu ja treeniti hoogsalt ja korralikult. Olümpiakülas läbiviidud treeningusse puutuvalt on kõrvalseisjatel olnud väärarusaamisi. Näiteks on väärd arvatud, et Viiding või keegi teine oleks harjutanud liig kõvasti. Treening oli täpselt säärane, nagu ta peab olema enne suurvõistlusi. Ainult paar meest, kelle nimed siinkohal siiski ei hakka nimetama, oleksid pidanud olema rohkem distsiplineeritud. Need mehed unustasid oma kohustused. Ka parim treener ei saa meestele käpaga mõistust pähe lüüa.

Isiklikult konstateerisin, et mehed olid Berliinis heas vormis, kuid sattudes olümpiakeerisesse, ja olümpiamiljöö alla, muutusid nad nagu segasteks. Sain sellest kohe aru ja tundsin sisemas ette, et kogu kergejõustiklaste meeskond ei saavuta midagi.

Mehed olid kergesti ärritatavad. Kui nad olümpiaküla harjutusväljal jälgisid maailma parimate treeningut, siis võis näha, kuidas nende nägu muutus teissuguseks, ärritatuks. Mu suurim viga oli, et seda märgates, ma ei viinud mehi kohe arsti juure. Omaette harjutades olid mehed rahulikud, kuid seda rohkem närveerisid nad teisi vaadates. Meestes tekkis mingisugune endi alahindamine, millest ei saadud lahti. Ainuke rahulik mees oli K. Annamaa, kellele olümpiakeeris üldse ei näinud mõjuvat. Teistest olid mõned aga nii närvilised, et ei julgenud startigi asuda. Siiski lootsin, et mehed muutuvad meheliikumateks, sest enda ja teiste varemaste tegevsporlaste praktikast tean, et meie ei tunnud mingisugust rumalat kartust üks kõik kui kuulsate konkurentide ees. Isiklikult olen oma elu parimad tehnilised tagajärjed saavutanud just välismaal, konkurentsis kuulsustega.

Minu teiseks suureks veaks, mis aga ei mõjunud olümpiakeerisesse, oli, et andsin ajakirjanikele teada treeningu tagajärjed. Tahtsin kodumaale teatavaks teha meie meeste head vormi. Treeningu-tagajärge märkisid ka teised riigid, nagu Soome, USA jne. Pahaaimamata andsin tagajärjed edasi, mitte uskudes, et meie rahvas teeb sellest omasuguseid järeldusi. Meeste kätte aga kodumaa lehed ei pääsenud, sest post saabus alles pärast meeste esinemist. Mõne lehe, mis saabus varem, aga hävitasime enne nende sattumist sportlaste kätte.

Meeste vormi tõestuseks on järgmised treeningul saavutatud tagajärjed:

A. Viiding tõukas kuuli korduvalt 16 m ümber, K. Annamaa keerutas vasarat 52—53 m, A. Kuuse ületas 1,90 igal treeningul vabalt, G. Sule viskas oda 69—70 m, E. Äärmä ületas üks kord 3,80, U. Uba jooksis kontrollitult 1200 m 3.13,0-ga ja 800 m 2.04,0 ümber. Ainult R. Toomsalu kohta pole tuua kontrollitud treeningtagajärge.

Esimene võistluspäev oli kohutavaim. Siis närveerisid mitte ainult meie mehed, vaid ka Owensid, Bärlundid j. t., sest poldud ju veel n. ü. sisse elatud olukorrale. Kuid mida ei suutnud meie mehed, selleks oli enda kontsentreerimine. Selleks oldi liig vähe karastust saadud, õigemini: peagu üldse. Stardi eel, riietusruumis, olid mehed veel täiesti tavalised, kuid staadionile astudes kaotasid nad endid.

Nüüd on rohkem kui kunagi varem selge, et meie kergejõustiklastel on olnud vähe võistlusi, eriti välisvõistlusi. Kui mujal juba esivõistlused või olümpiakatsed on suureks karastuseks, siis meil langeb nendegi

E. Spordilehe käesoleva numbriga kaanepildiks on NIKOLAI KARKLIN, fototatuna kohe pärast võitu K. Hornfischeri üle.

tähtsuse tasavärgise konkurentsi puudumise tõttu. Ainstate suuremate ja karastavamate võistlustena on osal meestel seljataga Torino-euroopavõistlused. Kuid see on ka kõik, sest maavõistlusi Soome või Lätiga ei saa liigitada meeste suhtes suurteks võistlusteks.

Närvitreeningu puudus riisus parema esinemise võimaluse. Tuleb võtta eeskujuna ameeriklastest ja jaapanlastest, kes sellele osutavad eriti suurt tähelepanu. Ameeriklased näiteks lasevad närvide treeninguna üksikud mehi kuival maal kalu püüda. Mehele antakse kätte ritv ja pannakse teda harjutusväljale 5 minutiks õngitsema. Kuigi kaaslastel on õigus teda selle aja naerda, peab mees ise püsima tõsisena, et ta suudaks unustada ümbruskonna ja kontsentreerida oma mõttet teatud eesmärgile.

Berliin oli kergeportlastele suureks karastuseks. Kui näiteks oleksid teised olümpiamängud kohe otsa tulnud, siis oleksid eestlased seal esinenud tunduvalt paremini. Praegu jääb Berliin üksnes ettevalmistuseks 1938. a. Pariisi peetavaile kergejõustiku-euroopavõistlustele. Täpvaliselt on lugu ikka olnud nii, et olümpiamängudel n. ü. läbikukkunud atleedid kas või mõni päev pärast mängusid mujal võisteldes suudavad näidata otse suurepäraseid tagajärge. Nendel on siis ju tugev närvitreening selja taga.

Kui nüüd tulla üldmulje juure Berliini olümpiamängude kohta, siis vähemalt kergejõustiku osas meeldisid mulle Los Angelesi mängud rohkem, sest viimastel oli osavõtjate kvaliteet suurem — olid kvalifitseeritud kokku ainult parimad. Seetõttu jättis Los Angelesi olümpia-kergejõustiku võimsama mulje, kuigi Berliinis aja edasiläinult purustati rohkem olümpia rekorde.

Alade tehnikas on vahepeal, s. t. võrreldes Los Angelesi mängudega, tulnud ette väga vähe muutusi. Mis aga siiski tugevasti silma torkas, oli, et suuratleedid on oma esinemises muutunud vabamaiks, lihtsamaiks. Võtame näiteks Owens. Tema jooks oli nii lihtne, et kui ta jookseks üksinda ja kui teda ei tuntaks, siis keegi ei ütleks, et Owens võib 100 m joosta 10,2-ga. Tema jooksus puudub kramplikkus: jooks on vaba.

Suuri edusamme on aga tehtud treeningmeetodites. Seda, mõistagi, ei saa siinkohal lähidalt kirjeldada, vaid selleks on vaja läbikaalutud eriartiklit. Esiialgu olen ma Berliini-tähelepanekuid suusõnaliselt edasi hakanud andma meie värskete kergejõustiku-üldtreenerile E. Tammele. Peale selle kavatsen 1937. a. kevadel välja anda oma kergejõustiku õpperaamatu teise täiendatud trüki, kus juureõpitut täpsemalt kirja panen.

Üldiselt võib ütelda, et treeningmeetodites oleme praegu suurriikide kõrval nagu kääbused. Mitte ainult meie sportlastel, vaid ka treeneritel on olnud vähe kokkupuutumisi välismaaga, mistõttu pole uemaga suudetud hästi kurssi saada.

Kui lõppeks paari sõnaga puudutada ettevalmistust Tokio mängudeks, siis see tuleks välja töötada plaanikindlamalt, et mitte alles viimasel momendil vastavalt ressurside saamisele või mittesaamisele hakata ümber orienteeruma ja varem väljatöötatud kavasad segi paiskama.

Ühtlasi tuleb sportlaste suhtes maksuma panna kõvemat distsipliini.

Kokkuvõttes jätsid kergejõustiklased mulle Berliinis pettumuse. Ei oleks kunagi uskunud, et nad nii kergesti võivad roopaist välja langeda.

häid kiirjooksjaid

Küsimusele, miks Eestis ei ole häid kiirjooksjaid, on vastustes alati sõnad: siseradade puudus, ilmastik, temperament. Need näivad pealiskaudselt vaadates küllalt tõsisteks ja kaalukateks põhjusteks olevat, et asja sisusse tungimata nende kõigiga nõustuda kui põhjustega, mis ei luba areneda ühestki Eestis elavast eestlasest kiirjooksjast.

Aastate eest, millal meil puudus staadion ja olid ainult väikesed spordiväljakud, lausuti: Ei meie kiirjooksjate tagajärjed enne parane, kui olemes saanud korraliku staadioni. — Ehitati Baltimaade kauneim staadion, küll veidi pehme rajaga, kuid siiski küllalt hea kiiruse arendamiseks, kuid siiski ei saa kuidagi väita, et meie kiirjooksjate taseme tõusule, kahjuks küll vaevalt märgatavale, oleks kaasa aidanud esijoones just staadion.

Meil ei ole ka sisejooksurada, halli. — Sageli kõneldakse, et meie kiirjooksjate taseme liiga aeglasel tõusul põhjuseks on just siseraja puudumine. On väljaspool kahtlust, et saame lähemas tulevikus siseraja, halli, ja jooksjate tase... on karta, et kordub sama lugu nagu staadioniga, s. t. ei parane. Tuleb paratamatult leppida tõsioluga, et meie ilmastik ja eestlaste temperament ei võimalda eestlasel areneda heaks kiirjooksjaks.

Soomlased, tuntud suurema spordirahvana, omavad palju maailmaklassi pikamaajooksjaid, kuid viimastele ühtki võrdset kiirjooksjat. Soomlastel on Helsingis suur ja avar siserada, halle — Messuhalle, — kuid seegi ei ole suutnud parandada olukorda.

Tihti väidetakse veel, et meie kiirjooksjad harjutavad vähe. — See võiks tõesti olla üheks vähesel edu põhjuseks! Teame aga, et soomlased harjutavad palju, s. o. küllaldaselt, kuid... vana lugu.

Miks ei ole siis Soomes maailmaklassi spintereid? Vastus: kas ilmastik, temperatuur!?

Ei ole ilmastik palju erinev Rootsis, ei ole ka rootslased temperamentsemad, kuid sellele vaatamata jooksis neil üks mees 100 m 10,3 sekundiga ja hulk mehi 10,6—10,7 sekundiga. Ometigi pole neilgi siserada.

Veel enam märkimisväärsem on ainult veidi soodsamas ilmastiku tingimustes elutsevate hollandlaste edu kiirjooksus. Pealegi kui nad teistel kergejõustikualadel ei oma ühtki väljapaistvat sportlast. Olümpiamängudel Berliinis selgus, et kiireimaks valgeks

Käesoleva kirjutuse autor R. Toomsalu algas sportimist 1928. a. Esimese õpetuse sai võimlemisõpetajalt A. Roosestelt, hiljem praeguselt spordiinstruktorilt A. Kolmperelt. On esimene eestlane, kes täiesti määrustepäraselt kattis 100 m alla 11 sek., ning tänaseni selle distantsi juba viis korda jooksnud 10,7-ga.

Oma erialasse kiindunult, on R. T. omakäel suuresti uurinud vastavat kirjandust, millega oma praktilist oskust tublisti täiendanud teoreetilisest küljest, nii et ta kiirjooksus on suure erialalise teadmiste bagashiga.

Järgnevalt käesolevas numbris ilmunud kirjutusele, milles küll tundub etteheitvat kibedust, hakkab alates E. Spordilehe novembrikuunumbri ilmuma R. Toomsalu sulest kirjutuste-seeria kiirjooksu ajaloolise arengu, jooksu treeningu ja tehnika kohta, mida võib eriti soovitada meie sprinteritele.

Toimetus.

meheks maailmas on hollandlane, ja vaid õnnetus 4×100 m teatejooksus rõõvis Hollandilt tuleku kolmandaks kiirjooksjate-maaks maailmas. — Nende viimane mees, olles 20 m enne lõppu kindlalt kolmandal kohal, pilas teatejooksu-pulga. Ka hollandlastel ei ole siserada*).

*) Aastatel 1926—1928 hollandlane van den Berghe, kes mõnel korral võitis selleaegseid Saksa nimekaid kiirjooksjaid, pärast Amsterdamis olümpiamängusid, mis talle ei olnud küllalt edukad, asus elama Ameerikasse. Seal ta tutvus põhja-

Nagu näha, viga ei peitu mitte temperamendis, siseradade puudumises ega ilmastikus vaid: meil ei harjutata õieti. Tehakse lähteharjutusi, joostakse 100—150 m, ja võistlustel lõpeb jõud viimasel 20—30 meetril. Jalad käivad all küll kiiresti, kuid edasimineku kiirus on väike. Samal ajal aga ameeriklased keksivad ümber raja, joostes keksimise sees 100—150—200 m, kuid sealt nad hangivad endile kiirusega koos ka vastupidavust, ja võistlusel viimasel 20—30 meetril jooksevad sama võimsasti ja kiiresti nagu esimestelgi meetritel.

Miks on rootslased head kiirjooksjad, hollandlased kiireimaid valgeid maailmas ja ameeriklased neist kõigest veel klassi võrra paremad, samal ajal kui soomlased ja meie ei suuda üldse kaasa rebida maailmaklassi kiirjooksjatega?

Meil puuduvad õpetajad-treenerid, eeskujud!

Mida teeme oma staadionide ja siseradadega, kui meil ei osata neid kasutada, kui ei suudeta õppehüvivatele ja edasipüüdjatele noortele muud pakkuda kui vaid seda õpetust ja harjutust, mis aitab neid viia nende 100 meetri ainult 11 sekundi piirile. Mida õpiksid kooliõpilased eeskujuliselt ehitatud, suures ja avaras koolimajas, kui nende õpetaja, — kes küll neist aastatelt vanem, — omaks ainult niisama palju teadmisi kui õpilasedki? Sama võib ütelda ka spordist: mida õpime staadionidel, avarates hallides-võimlates, kui puuduvad teadmistega õpetajad-treenerid?

Peame saama esijoones häid õpetajaid-treenerid, siis alles võime loota, et meie sportlaste seast tõuseb häid kiirjooksjaid, kellele oleks vaja häid staadione, siserada, hallid!

Arvestades kiirjooksja võimalikkude vormisoleku-aastate vähesusega, mille vältel iseõppimise, uurimise ja katsetamisega võimatu jõuda maailmaklassi, tuleb võtta juhtlauseks: Mitte staadionid, siserajad, hallid ei suuda viia meie kiirjooksjaid maailmaklassi, vaid vaja on veel häid ja kogenenuid eriala tundjaid õpetajaid-treenerid!

likult ameeriklaste harjutusemetoodidega. Tagasi tulles kodumaale oli tema see, kes mõningate aastate jooksul suutis Hollandi kiirjooksjad arendada (õpetada) kiireimaiks maailmas.

Uuestisünni jalgpalli-aasta

H. Mikkin

Märkmeid ja arvused jalgpalli-hooajale

Olümpia-aasta jalgpallihooaeg oli Eesti palliajaloo murranguperioodiks. Pikale veninud kriisile järgnes nüüd lõpuks jõudmine teelahkmele, millel Eesti jalgpall loodetavasti valib selle tee, mis kindlustab talle püsivalt kõigutamatu arenguraja. See murrang õieti alles algas. Nüüd, hooaja finiši jõudnult, võiksimise ütelda, et oleme ületanud murranguperioodi esimese astme, jätnud selja taha meie jalgpalli uuestisünnitamise esimesed valud.

Ei saa ütelda, et jalgpallis viimaste aastate kroonilise põdemise järele nüüd lehekülj oleks järsku pöördunud paremusele. Kaugeltki mitte. Kuid alus, vundament murranguks edukusele peaks olema rajatud. Katsetamiste ajajärgule tahab nüüd järgneda loov periood, kindlakavaliselt ja süsteemikindlalt.

Senised katsed, saada kriisist üle üksnes välismaa treenerite abiga — osutusid aina kahetsdavalt tulutuks tööks. Tänavu varakevadel jõuti meie jalgpalli juhtivais ringkonnas lõpuks otsusele, et tuleb teostada suurem ja laiemalt haarav reform. Vana hoone iga-aastane lappimine oli osutunud vähetasuvaks tööks. Leiti, et tuleb ehitada täiesti uus hoone, — tuleb asuda uue palligeneratsiooni kasvatamisele.

Esimene otsustav löige selles kaugele ulatavas ja pikaajaliselt läbiviidavas jalgpallioperatsioonis oli liidu juhatuse „ei“ jalgpallimeeste olümpiasõidule.

Olümpiafondi laekunud summad otsustati määrata süstemaatiliseks noorte väljaõppeks. Olümpiafond nimetati nüüd kasvatusfondiks. Liidu kategooriline seisukoht „Berliini-ei“ suhtes tekitas pallirahva hulgas alul üsna tugeva-kõlalisi nurinaid. Nurin vaibus aga üsna kiiresti. Liidu otsusega ja selle põhjendustega lepitati lõpuks.

Liidu juhatuse juure moodustati eriline jalgpalliedustamise komisjon. Sellele tehti ülesandeks leida teid ja võimalusi jalgpalli kriisist üle pääsemiseks. Liit rakendas kõik oma jõud tööle, et kord leida arstmeid meie pallielu tuleviku tervendamiseks.

Laiaulatusliku põhjaliku ja süstemaatilise treeningu läbiviimiseks kogu maal rakendati ametisse kaks treenerit — B. Rein ja E. Saar, esimene Tallinna, kuna teine asus korraldama-juhtima provintsi-jalgpalli.

Peatähelepanu jalgpalliliit juhtis nüüd noortekasvatamise küsimuse lahendamisele. Esijoones pöörduti haridusministeeriumi poole palvega, et seni koolides pooleldi keelu all olnud jalgpall võetaks täisõiguslikuna õpekavva. Nende sammude tulemuseks oli, et kooliõpilastel lubati asuda jälle jalgpalli harrastamisele. Hoogne algatus noorte juuretõmbamiseks paisus juba mai lõpuks esimeseks tegelikuks ja suureks sammuks: teostus 1. Eesti-Läti noortemaavõistlus jalgpallis. Saavutati kokkulepe regulaarseteks maavõistlusteks. Sügisel toimusid TKSÜ korraldusel ja jalgpalliliidu kaasabil (liit annetas auhinnad) ning toetusel Tallinna keskkoolide ja gümnaasiumide esivõistlused. Võistlustest osavõtnud meeskondade suur arv ja peetud matschide tugevasti elustanud pinget, lubavad oletada, õigemini — julgesti veenduda, et võrsuv noorpõlv — eriti koolinoorpõlv on selleks varasalveks, kust võrsub uusi hästi ettevalmistatud, võimetega tuleviku mängumehi.

Tänavune hooaeg peale reformilise osa oli sisult tublisti edukam eelmistest. Kuigi hooaja-start oli kurba-ennustav, parandas vägev lõpuspurt üldmulje üle ootuste uhkesti. Maavõistluse-kaotus 3:4 Lätile Tallinnas ja hävinemine 0:2 Leedule Kaunases andis pallirahvale kevadel nurisemiseainet laialt.

Kui kahele kaotatud maavõistlusele järgnes veel hulk logisevalt lõtva ja vähepakkuvat jalgpalli vähe nimekate profidega, põhjustas see üldise pahameeletormi ja jalgpallimeeste „maa-põhja-siunamise“. Nõuti senise pallimeestepere viibimatut laialiajamist, kuna mõnelt poolt tulipealiselt soovitati koguni loobumist edaspidistest maavõistlustest, Balti turniirist jne.

Nii mäda see asi siiski polnud. Rahvusmeeskond polnud hooaja esimesel poolel saanud üldse mingisugust treeningut. Läti ja Leedu vastu mindi üksnes soojade õpetussõnadega, täiesti ettevalmistamatult. Miks ei harjutatud? Sel lihtsal põhjusel, et selleks ei jäänud aega vaheletikkunud profimatschide reas.

Liidu juhatusel ei jäänud lõpuks olukorra osalisekski päästmiseks üle muud, kui katkestas esivõistluste sügisvoor, et võimaldada sellega rahvusmeeskonnale puhkust ja treeningut enne „viimaseid suuri katsumisi“ — Soome-Eesti maavõistlust ja Balti turniiri.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47.

TELEF. 444-22.

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega.

Hooaja kolm tuusa, kes kõik kuuluvad meistrimeeskonda Estoniasse. Vasakult hooaja parim forvard H. UUKKIVI, parim back V. NEERIS ja esivõistluste suurim väravakütt N. LINBERG

Soome vastu mindi kahel rindel enam kui tuhande väljavaadetega. Kui siis olümpiatuld saanud Soome priimähetekümne mängiti suur ja tugev viik 2:2, ning B meeskond Helsingis kangelaslikult võideldes saavutas tasavärgises heitluses 1:2 — siis andsid need tulemused uut usku ja lootust tulevikku.

Hoolimata kaotustest Lätile ja Leedule, Eesti-Soome maavõistlust Tallinnas jälgis rekordarv publikut kõigi Soome-Eesti seni peetud maavõistluste kohta. See asjaolu kinnitas pallipubliku kasvavat ja uuesti tugevamalt tärkavat truudust jalgpallile. Balti turniirile Riiga ei läinud sini-valged enam kaljukindlate kekslevate võidueeldustega, nagu aasta varemalt. Täielise outsaiderina võitsid eestlasi nii lätlased kui ka leedulased. Eesti oli ju kaotanud mõlemile... Läti uhkustas pealegi sensatsioonilise 5:1 võiduga Balti meistri üle ta oma kodus.

Balti turniiril saabus lõpuks see, mida asjatult igatseti üle 2 aasta: jälle kord võit jalgpallimaavõistlusel. Outsaider — Eesti — lõi toredusmängus Leedut — Balti meistrit 2:1! Palju ei puudunud sinivalgetel BM 1936 tiitli saavutamiseks. „Eklövi-penaltydematschis“ Lätiga ei jõutud küllalt imetella vanarauaks peetud ja laialisaatamiseks soovitatud Eesti meeskonna ennast-ületavat harukordset mänguindu. Läti punasärkide vastu mängis BT-1 Riias jälle kord see võiduja väravatenäljane ühtlaselt tubli sinivalgete meeskond, niisugune meeskond, kellele kodumaa pallirahvahulgad pole olnud kitsid puistama teenitud kiitusekulda ja hõiskavaid rõõmurõkatusi.

Eesti saavutas BT-1 teise koha, surudes enesest tahapoole senise Balti meistri Leedu.

Viik Soome olümpia-pallimeestega, võit Balti meistri üle ja napp — kindlasti ebaõige penaltykaotus Lätile — kokku moodustavad küllaltki rahuldava maavõistluste bilansi.

Esivõistlused olid tänava pinevamad kui kunagi varem. Seda nii ringkonna B ja A klassis — eriti aga liiduklassis.

Ringkonna B klassis on esivõistlustel startivate meeskondade arv suurenenud iga hooajaga. Rõõmustava asjaoluna on märkida — uute meeskondade tekkimist provintsis. Senistele lisaks on löögitugevaid mänguüksusi signenud eriti Ida-Eesti tööstusrajoonis — Kohtlas, Kiviõlis, Küttejõus, Kundas jne. B klassi ringkonna-meistrina kvalifitseerusid tänava oma ringkonna A klassi Põhja-Eesti ringkonnas Haapsalu Läänela, Ida-Eestis Kohtla Võimula, Lõuna-Eestis Tartu Raudla ja Kesk-Eestis Pärnu Vaprus.

Ringkonna A klass, mille osa esivõistlustesarjas senisel kujul peetud puudulikuks, eeskätt oma hilise

esivõistlustestardi ja matschide vähesuse poolest, tõi suure üllatuse meistriringis. Selle üllatuse nimi oli ÜENÜTO, kes täielise outsaiderina pääsis Narva Hokiklubi kõrval uueks meeskonnaks liiduklassi. Tõenäolisemateks kandidaatideks liiduklassi peeti Hokiklubi, Tartu Olümpiat ja Türi SR-i. Kuid ÜENÜTO, kes suuri vaevu oli saavutanud ringkonna-meistritiitli Läänelalt, võitis meistrisesarjas ootamatult peafavoriiti Hokiklubi 3:2, mängis viigi 1:1 Olümpiaga ja 0:0 Türi — ning oligi liiduklassi rohumaadel. Olümpia schansid liiduklassi pääsmiseks purustas lõplikult Türi SR võiduga 2:0. Kuigi kõik eeldused rääkisid selle poolt, et Hokiklubi kõrval tuleb liiduklassi teiseks meeskonnaks Türi SR, — viimane ei saavutanud ÜENÜTO-lt vajalist liiduklassi väravaid avavat punkti.

Esivõistluste suur pinevus koondus aga liiduklassi-matschidele. Kevadel algus oli üsna vaikne. Liig vaikne kevadringi esimene pool ei pakkunud vähematki, mis oleks suutnud kõita suuremate hulka tähelepanu ja tekitada liikumist-elevust. Igavalt üksluiselt ja peagu etteteatud tulemusena veeres üks matsch teise järele. Pahandatud pallipublik ja olümpiakeerisest vallutatud suuremad rahvahulgad ei mõelnudki minna vaatama neid omavahelisi pingeta ja krobeline tasemega pallinosimisi. Alles kevadringi lõpuosas hakkas tulema suuremaid üllatusi, mis tekitasid vajalisi huviidukesi, millele kosutavat toitu hakkas järgnema kuhjaga.

Sügisring algas kohe vägevate ootamatuse-plahvatustega. Ja nagu seeria-seaduse järele: iga matsch trumpas ootamatuslikkusega üle eelmise. Iga matsch lõi enam-ja-enam uppi esivõistluste paremustabeli. Huvilaine matschide vastu haaras üha uusi ja suuremaid pealtvaatajate hulki. Meistriküsimus muutus lahtisemaks kui kunagi varemalt. Kuni Sport-Estonia-päikesepaalist matschini oli täiesti lahtine, kes asub troonile: kas Estonia kolmandat või Sport kümneendat korda.

Meistripärja ja Sabsay karika võitis Estonia. Karika jäävalt, kuna ta oli seda võitnud varemalt 2 korda järjest. Estonia päris meistrimantli teenitult, kuigi ka kohe olgu märgitud — ei saa eitada ka suurt õnne.

Kui kahel eelmisel hooajal meistri võidupandiks oli tema läbitungi- ja löögijõuline taibukas edurivi, siis tänava on erilised teened ka tagaliinidel. Mõnegi kaotuseleili kuumuselaine suutis hästiliikuv kaitsekolmik jahutada ohutuks pealetungiks. Ja õnn — see muutis paaril korral täbara matschi-seisu ootamatult päikesepaalisteliseks (penalty-viik Spordiga, võit Esta üle pärast kaotuseseisu). Üldiselt oli Estonia läbi hooaja parim meeskond. Meeskonna koosseisu stabiilsuse tõttu Estonia võis serveerida taktikaküpsamat ja

kombinatsiooniladusamat mängu kui ta kardetavamad rivaalid.

Meeskond, keda ebaõnn möödunud esivõistlustel jälgis kõige karedamalt, oli Sport. Pärast eriti väärtuslikku 3:1-võitu meistri üle kevadringis, sügisring algas sinivalgetele veelgi tõotusrikkamalt. Puhkekodu, üks kardetumaid esipõltsiooni pretendente, kaotas 1:2 ning samal ajal Estonia tuli vastu võtta kaotus 0:1 Kalevilt. Sport pääsis tabelijuhiks, omades kindlamad eeldused meistritiitlile kui ta rivaalid. Kuid just siis tabas Sporti ränk äpardustesari: ootamatud kaotused — 1:2 Estale ja 1:3 Kalevile — ning hädised viigid 3:3 Tervise ja 0:0 Võitlejaga — need riisusid lootused meistritroonile. Spordi suureks edusamuks, tabeli teiste paremate ees, tänavu tuleb lugeda ta noortekaadri kosumiste mänguvõimelisele tasemele. Tuleval hooajal Sport võib panna välja täiesti noorte meeskonna, kusjuures need noored pole rohelised uustulnukad, vaid suurvõistlustetuld tunnud mängumehed.

Kolmandana platseerub paremustabelis Puhkekodu, kellel ainult üks punkt vähem Spordist. Ka kollasärkidel tuli leppida paari okkalise ootamatusega (viik Võitlejaga 2:2, kaotus Kalevile 0:1 ja viik 0:0 Estaga).

Tabeli kolme esimese — Estonia, Spordi ja Puhkekodu mängutase ja võimetmaksimum on üksteisele väga lähedane.

Üllatuslik on Tervise uhke positsioon: ta on tabeli neljas. Juba kevadringis Tervis suutis selle positsiooni enesele kätte võidelda, kuigi talle ennustati kadu liiduklassist.

Kalev moodustab tänavuste esivõistluste-sarjas eripeatüki. Kevadel uuesti komplekteeritud meeskond üllatas juba avamatschil Estonia vastu. Vähe, õige vähe puudus, et meistri start lõppenuks kaotusega. Kuid kevadring oli mustasärkidele õnnetu: ülekaal mängus — tulemuseks aga napp kaotus. Nii suruti Kalev kevadringis eelviimasele kohale. Sügisringis oli Kalev meeskond, kes tuli toime küllaltki erakordsete saavutustega. Vägevas revanschi-ihas Kalev võitis üks-teise järele Estonia, Spordi, Puhkekodu, TJK-i, Esta... — kuni komistas ise provintsimeeste — Võitleja ja Tervise otsa! Võitleja saavutas oma ainsa esivõistlustevõidu 2:1 ja Tervis lõi Kalevit 3:1! Nende äparduste ärajäämisel oluaks Kalev tabeli kolmas.

Liiduklassi uustulnuk — Esta, kelle võimetesse liiduklassis esinemiseks palliringkondadel varakevadel näis puuduvat usk, tutvustas end juba esimestel matschidel sisuka ja püüdliku meeskonnana. Kevadringis Esta kindlustas omale 5. koha, saavutades lisaks veel üllatusmeeskonna nimetuse. Selle põhjustas võit 2:1 Estonia üle ja 5:0 TJK-i üle.

Sügisringis punasärkide edu jatkus võiduga 2:1 Spordi üle. Vähe puudus, et Esta oleks seljatanud ka Estonia. Hooaja lõpul meeskond sattus korraliks vildakale rajale. Selle valusad tulemused võivad mõjuda veel tuleval hooajalgi.

Tabeli kaks viimast — TJK ja Võitleja langevad liiduklassist tagasi A klassi. Eriti valus on see hoop TJK-ile. Lagunemine ja sisemine logisemine rohelisärkide meeskonnas avaldus eriti tugevalt sügisvõru stardil. Esimeseks suuremaks praoks oli lohakuse-kaotus 0:3 Tervisele. Järgnes kaotusi üksteise otsa. TJK-i lahkumismatsch — 4:1-võit Esta üle oli ta hooaja parim matsch, mis jättis meeskonnast siiski hea mulje. Liiduklassi uustulnukaist — Holviklubist ja ÜENÜTO-st — on viimase mängutase tublisti alla praeguste väljalangejate oma.

Võitlejal mängis tänavu noorendatud koosseis. Narva mustsärgid võivad järgmisel hooajal juba loogikupsematena tõenäoliselt uuesti liiduklassi tulla.

On öeldud, et nii ühtlast liiduklassi meeskondade koosseisu kui möödunud hooajal, pole olnud kunagi varemalt. Meeskondade võimete vahe — ülemistest viimasteni — on olnud väiksem kui kunagi enne. See

oli ka tõeliselt nii. Sel põhjusl olid võimalikud üllatusteseeriad, selle tõttu hakkas pallirahvas pidama lugu jälle esivõistluste matschidest.

Kahe-võru-esivõistlusi 8 meeskonnaga peeti tänavu esimest korda. Kuigi rohkesti profimatsche ja maavõistluste eeltõid riisusid palju aega, võistlused viidi korralikult lõpule.

Tänavustel esivõistlustel löödi 57 mängija poolt 248 väravat, mis on kõigi esivõistluste rekordide kõrge ületamine.

Värvaküttide esirinnas sammub N. Linberg, Estonia, 21 väravaga, kusjuures tal on 4 hat-tricki. Nendest 2 oma korda 4-värvaliseid.

Tervise puuri löi Linberg kahekordse hat-tricki, s. o. 6 väravat.

Linbergile järgneb suurema värvatenooisiga R. Kuremaa, Tervis. Tervise 34 väravast on tema ükski lõõnud 16. Kolmandana platseerub H. Uukivi (Estonia) 14 väravaga.

Edasi järgnevad väravad järgmiselt: Valdmees, Sport 12; Niks, Kalev 12; Sillandi, Estonia 11, Jürgens, Puhkekodu 9; Kaljo, Esta 9; 7 väravat — Laasner, Sport; H. Sögel; Kalev; Leetmaa TJK; Reinmann, Tervis.

6 väravat — Kars, Puhkekodu; Jensen, Estonia.

5 väravat — Härmates, Puhkekodu; Mänd, Puhkekodu; Mäng, Estonia; Tschutschelov, Sport.

4 väravat — Veideman, Kalev; Simenson, Sport; Biiber, Altam ja Liblik, Võitleja.

3 väravat — Abel, Puhkekodu, Kuuskler, Esta; Sihver, TJK; Tipner, Sport; Idlane, Sport; Kippar, Tervis; Pudel, Tervis.

2 väravat — Loo, Puhkekodu; Estam, Estonia; Ems, Kalev; Raie, Esta; Venediktov, TJK; R. Valdov, TJK; F. Sillak, TJK; Seegner, Sport; Sakka, Võitleja; Mäger, Tervis, Meere, Tervis.

*Sportlane, kes seda näeks,
Et ta teistest üle jääks*

joogu

Kerveli teed

piimaga või ilma sest

*on jook kõigile, kellel
tähtis terve süda ja
head närvid.*

Müügil kauplustes 25 gr. — 10 s.; 50 gr. — 20 s.

1 värav — Murr, Patashkof, Shaif, Mõtlik, Nee-
ris, Kask, Ollik, F. Sögel, Kopli, Luuk, Erikson,
Tschutschelov (TJK), Pakasaar, Kastan, Raps 1.

Hat-tricke on saavutanud: Linberg 4, Uukkivi ja
Kuremäe 2, H. Sögel, Valdmees, Laasner, Simenson.
Kaljo ja Pudel — igatiüks ühe.

Kokkuvõtliku lõppsonana võiks öelda möödunud
pallihoaja kohta, et kuigi see oli ülemineku ja mur-
rangujärguline, periood, mis ei põhjusta erilisi kiidu-
sõnu, siis on meil ometi põhjust rõomustada eeskätt
sellest, et jalgpall on pandud jälle elavamalt lii-
kuma laiemal ja rõõmsamatulevikulisemal alusel.

Voorude tabelid:

Kevadring

1. Estonia	7	6	—	1	25:8	12
2. Sport	7	5	1	1	22:9	11
3. Puhkekodu	7	4	2	1	18:11	10
4. Tervis	7	3	1	3	14:21	7
5. Esta	7	3	—	4	16:12	6
6. TJK	7	2	1	4	10:16	5
7. Kalev	7	2	—	5	17:21	4
8. Võitleja	7	—	1	6	9:33	1

Sügisring

1. Estonia	7	5	1	1	35:7	11
2. Kalev	7	5	—	2	11:6	10
3. Tervis	7	3	2	2	20:28	8
4. Puhkekodu	7	3	1	3	16:10	7
5. Sport	7	2	3	2	14:10	7
6. Esta	7	1	3	3	7:13	5
7. TJK	7	2	—	5	9:18	4
8. Võitleja	7	1	2	4	5:25	4

Liiduklassi esivõistluste tabel:

	Estonia	Sport	Puhkekodu	Tervis	Kalev	Esta	TJK	Võitleja	Mänge	Võite	Vilke	Kaotusi	Värvavate vahakord	Punkte
1. Estonia	J.S 1:3 1:1	1:3 3:0	5:1 3:0	5:0 12:1	4:3 0:1	1:0 2:1	2:0 4:2	7:1 13:1	14	11	1	2	60:15	23
2. Sport	3:1 1:1	E 0:0 2:1	0:0 3:3	4:1 3:3	4:1 1:3	2:1 1:2	2:3 6:0	7:2 0:0	14	7	4	3	36:19	18
3. Puhke- kodu	1:5 0:3	0:0 1:2	S 6:0 7:2	3:2 0:1	3:2 0:0	5:2 0:3	1:0 3:2	2:2 5:0	14	7	3	4	34:21	17
4. Tervis	0:5 1:12	1:4 3:3	0:6 2:7	T 3:0 3:1	3:2 3:3	2:2 3:0	2:2 3:0	5:2 5:2	14	6	3	5	34:49	15
5. Kalev	3:4 1:0	1:4 3:1	2:3 1:0	0:3 1:3	O 1:2 3:0	1:2 1:0	4:3 1:0	6:2 1:2	14	7	—	7	28:27	14
6. Esta	0:1 1:2	1:2 2:1	2:5 0:0	2:3 3:0	2:1 0:3	N 5:0 1:4	4:0 0:0	4:0 0:0	14	4	3	7	23:25	11
7. TJK	0:2 2:4	3:2 0:6	2:0 2:3	1:2 0:3	3:4 0:1	4:0 1:4	5:5 4:1	2:0 1:0	14	4	1	9	19:34	9
8. Võitleja	1:7 1:13	2:7 0:0	2:2 0:5	2:5 2:1	2:6 2:1	0:4 0:0	4:0 0:1	2:2 A	14	1	3	10	14:58	5

Koolide jalgpall saab jalad alla!

Jalgpallile, mille hiilgeajad meie koolides olid um-
bes tosina aasta eest ja mis vahepeal koolides spordi-
ringides harrastatavate spordialade seast oli koguni
kadumas, on tänavu hakatud erilist tähelepanu osu-
tama. Selleks on ka viimane aeg. Muudel spordiala-
del, näit. kergejõustikus ja käsipallis, ei ole koolinoorte
ja täiskasvanud sportlaste taseme vahe kaugeltki nii
suur nagu jalgpallis. Vastupidi — kergejõustiku pare-
mustabelist leiame nii mõnegi koolipoisi saavutuse seis-
mas väärikal kohal ning käsipallis on mõne kooli mees-
kond peaaegu võrdne liiduklassi parimatega. Koolide-
jalgpalli hiilgeajal oli ka näit. Tallinna koolides poisse,
kes kuulusid Tallinna linnameeskonda. Nüüd aga pole
koolipoiste mäng võrreldav isegi B kl. väikeseltside
omaga.

Õnneks on nüüd jalgpalliliit hakanud jalgpallimän-
gimisele koolides erilist tähelepanu osutama. Esimes-
teks sammudeks koolipoiste-jalgpalli soodustamisele olid
tänavu Tallinna ja Tartu koolinoorte spordiringide ühin-
gutele jalgpalli rändkarikate annetamine, liidu noorte-
treeneri koolide jalgpallimeeskondade käsutusse and-
mine ning Tallinna Koolinoorsoo Spordiringide Ühingu
jalgpalliväljaku muretsemine. Samasuguseid soodustusi
taheti võimaldada ka Tartu koolidele, kuid ülikoolilinna
õppurid ei suutnud ületada võistluste korraldamisel tek-
kivaid raskusi ja võistlused jäidki pidamata. Tallinnas
aga on koolidevaheline jalgpalliturniir juba lõppemas.

Mõnelt poolt on avaldatud soovi, et kõik õppurid
tuleksid panna mängima jalgpalli. See oleks aga või-
malik ainult jalgpallimängu koolide õppekavadesse võt-
misega ja ka — kavade tegeliku läbiviimisega. Vii-
masele pole aga praeguse olukorra juures mõeldagi,
kuna koolidel pole korralikke võimaldusi, kõnelemata
veel jalgpalliväljakust, kus saaks harrastada ka jalgpalli.
Tallinnas on ainult poeglaste-gümnaasiumil oma
väljak. Ja sellelgi ei lubata mängida jalgpalli, kuna
pall võivat kergesti üle aia tänavale lennata ja mööda-
käijaid eksitada.

Provintsikoolides, kus seni suhtuti spordile vaenu-
likult, on pedagoogid revideerinud oma seniseid seisu-
kohti ja lubanud õppuritel korraldada peale muude
spordialade harrastamise ka jalgpalliturniire. On loo-
ta, et õpetajaskonnas spordisõbralikkus veelgi süveneb
ja et aasta-paari pärast võidakse korraldada juba üle-
maaline koolinoorsoo jalgpalliturniir kõigi linnade pari-
mate koolide osavõtul ja et avaramates oludes kooli-
noorte jalgpall jälle „jalad alla võtab“. V. Sein.

JOH. KAUBA — EESTI ESIMESI SUURI SPORDIJUHTE

TEMA 50 AASTA SÜNNIPÄEVA PUHUL

mula“ liikmetega noorsooseltsi juure spordiosakonna. Siin hakati peale tõstmise ja maadluse harrastama ka kergetõstmiseks. Kui 1913. a. osakonda ähvardas ruumide äravõtmine ja üldse seltsi likvideerimine, siis tekkis temas mõte koos teistega uuesti ellu äratada surmaunnes suikunud Peterburgi „Kalev“, mis tegelikult oli asutatud juba sajandi alul. Selle mõtte viis ta koos Kalevi endiste liikmetega läbi, kuigi politsei tegi suuri takistusi. Üheks peamõtteks Kalevi uuesti elluäratamisel oli koondada kõiki eestlasi, sest teguvõimsa eestlaste spordiseltsi puudumisel kippus eesti sportlasi astuma ja astusidki vene spordiseltsidesse, kus neid ähvardas venestamise oht.

Uus Peterburgi Kalev sai endale hea kergetõstmiseplatsi ja ka ruumid tõstmise ja maadluse harrastamiseks. Kauba üheks harrastusalaks kujunes juure kergetõstmiseks. Nii püstitas ta hoota kaugushüppes 2.89-ga uue Peterburgi rekordi ja võitis auhindu ka käimises. Varsti asutati ka kõieveomeeskond (kõieveedu oli sel ajal populaarne spordiala ja kuulus raskejõustiku alla). Meeskonna kapteniks oli J. Kauba. 1913. a. tuli ta meeskond kõieveos esmakordselt esimeseks ning püsis kogu Venemaal võitmatuna kuni 1916. aastani.

Nagu Kauba märgib, ei ole kõieveos tähtis niivõrd meeste kaal ja jõud, kui oskus ja tehnika. Nende meeskond koosnes võrdlemisi kergetest meestest, kuid nad võitsid igasuguseid vastaseid. Kord moodustati nende vastu koguni ülevenemaaline koondus, kuhu kuulusid Janis Krause (Riia), Grinenko (Harkov), O. Kaplur (Tallinn), Kornienko (Peterburg), Pavlenko (Kiiev) ja Aleksandrovitsch (Smolensk), kuid seegi väga tugevasti treenitud ja rasketest meestest koosnev meeskond kaotas Kaleville 1:2.

Peterburgi Kalev kujunes varsti Venemaa võimsamaks raskejõustiku-seltsiks, kes esivõistlustel tuli suure ülekaaluga võitjaks. Suurim triumf oli 1916. a. suurtel jõulu-võistlustel. Kuigi olid koos Venemaa kõik parimad raskejõustikuseltsid, tuli võitjaks eestlaste selts, kes korjas kokku 36 punkti, kuna järgmiseks tulnud Moskva selts sai ainult 19 punkti, teised veel vähem. Nende võistlustega kogunesid kõik Venemaal raskejõustikule väljapandud rändauhinnad Peterburgi Kalevi kätte. Muuseas võideti ka suurvürst Vladimir Aleksandrovitschi rändauhind, milleks oli 2-puudane hõbedast kaalupomm. See auhind oli eriti väärtuslik seetõttu, et tema esimeseks omanikuks oli olnud meie kuulus G. Hackenschmidt.

Joh. Kauba oli Peterburgi Kalevi esimeheks pea-aegu seltsi likvideerimiseni revolutsiooni mõllus. Peale selle oli Kaubal veel rida ameteid ja aukohti. Ta oli eestlaste ainsaks esindajaks ja juhatuse liikmeks Vene raskejõustikuliidus ja peale kõige muu väga tähtsana Vene olümpiakomitee juhatuse liige. Suurte teenete pärast spordiliikumises tahtis kehalise kasvatuses juht kindral Vojeikov J. Kaubat esitada keisrile ja mõisnikuseisuse saamiseks, kuid kriipsu sellest läbi tõmbas pealtõlnud revolutsioon.

Rahulepingu sõlmimisel Vene-Eesti sõja järele sai J. Kauba Eesti valitsuse esindajaks Venemaal, misjuures ta ülesandeks oli eestlastest sõjavangide ülesotsimine ja toitlustamine. 1920. a. ta areteeriti enamlaste poolt. Suuri vaevu said Eesti võimud ta vabastada,

Oli saabunud ajajärk, millal üksteise järgi astuvad oma elua teise poolsajandi sisse need sporditegelased, kes on viibinud Eesti spordiliikumise hällil või olnud meie esimesi spordijuhte ja tegevsporditijaid. Septembri lõpul täitus 50 aastat järjekorras Johannes Kauba l.

J. Kauba on sündinud 28. sept. 1886. a. Rakveres, kus ta ka lõpetas linnakooli. Saanult 20-aastaseks siirdus ta Peterburgi leiba teenima, kus eksternina lõpetas ka keskkooli. Siin, Piiteris, sai temast ka Eesti tähtsamaid spordijuhte ja ühtlasi eestluse kaitsjaid ja hoidjaid. Spordivaimu äratust oli ta saanud siiski juba kodulinna Rakveres. Oma esimese spordiharjutusena on juubilaril selgemini mees järgmine juhtum, milles ei puudu omapära. Umbes 15-aastase poisina korjas ta paberilaos kokku kõik seal leiduvad kaaluvihid, sidus need nõoriga raudkangi külge, saades 85-naelase raskuse, mille parema käega üles tõukas väga vabalt. Kuna laos teenisid ka kaks Peterburgist tulnud selli, kes olid ka harjutanud dr. Krajevski kabinetis, siis nende meeste imestus oli väga suur. Järgmisena on Kaubal mees, kuidas ta laost pagarituppa, umbes 30 m, kandis kolm rasket jahukotti, võttes ühe neist hammaste vahele ja kaks ülejäänud kaenla alla.

Kui Kauba oli asunud Peterburgi, siis seal ei tegutsenud veel ükski eesti selts. Astus siis Turn-Verein „Palme’sse“, kus leidis ka eestlasi, ja hakkas siin harrastama võimlemist ja tõstmist. 1908. a. lehist lugedes, et asutamisel on eestlaste spordiselts „Võimula“, liitus ta sellega, olles selle esimesi liikmeid. Järgmisel aastal sai seltsi juhatusliikmeks vägagi omapärase auitiitliga: sekretäri abi kandidaat! Hiljem sai sekretäriks ja siis esimeheks, kuni mingisuguse sobimatuse tõttu löi lahku ning asutas koos paljude ületulnud „Või-

kuid Venemaalt tagasi Eestisse sai tulla nii ülepea-
kaela, et kogu varandus jäi Venemaale.

Tagasi kodumaale jõudnult asus elama Tartusse,
kus oli tegev sealse Kalevi juures, kuni 1920. a. siir-
dus Tallinna. Siin on ta olnud Eesti Spordiliidu vii-
mane esimees, siis Eesti Spordi Keskliidu abiesimees,
Ektravelliidu esimees, staadioni ehitamise komitee liige
ja lõppeks praeguse raskejõustikuliidu esimene esimees.
J. Kauba üheks teeneks koos J. Villemsoni ja J. Rei-
nansiga on, et praegune staadion asub ta praegusel
kohal, kuigi igasuguste keerdkäikudega taheti staadion-
ile maa-ala anda hoopis ebasobivale kohale.

Nüüd on J. Kauba liitudest ja seltsidest tagasi tõm-
bunud. Kibestusega märgib ta, et teda pole mõistetud,
mis ongi põhjustanud tagasitõmbumise. Praegu on ta
kaitseliidu Kopli malevkonna pealik ja Tallinna maleva
spordipealik.

J. Kauba on ühtlasi Eesti esimesi spordiajakirja-
nikke ja olnud ka peatoimetaja „Stadioni“-nimelise vene
spordiajakirja juures. Peale selle on ta olnud välismaa
lehtede kirjasaatjaks.

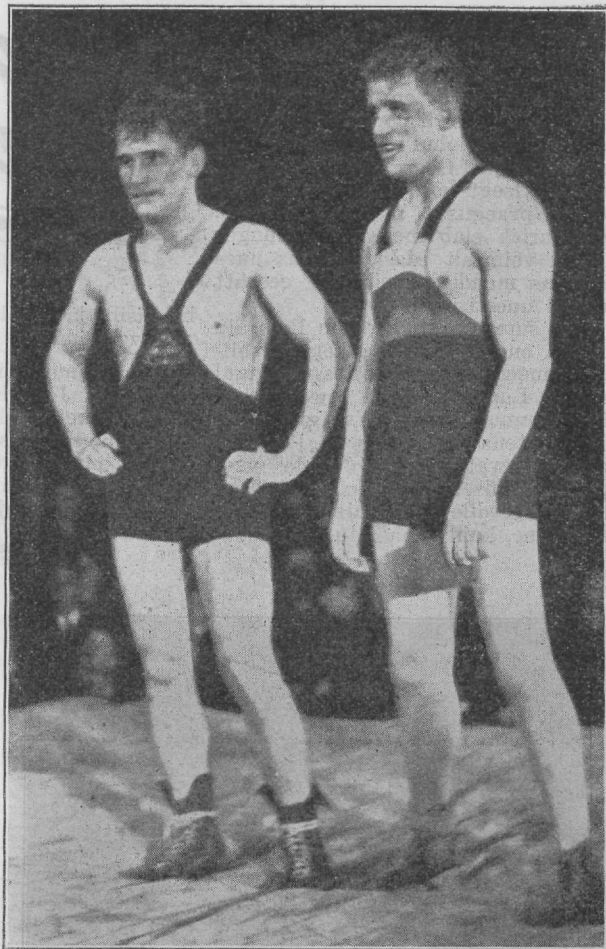
Siinkohal ei suuda üles lugeda kõiki neid teeneid,
mis Joh. Kauba oma senise elu vältel üles on näidanud.
Soovime sünnipäevalapsele teisesse poolsajandisse astu-
misel parimat õnne, ühtlasi tänu senise suure vaeva
nägemise eest eesti spordiliikumise arendamisel. Jõudu,
tugev töömees!

A. Adari.

Kumb on kiirem ?

Kumb püsib kauem õhus: kas oda rekordviskel või
inimene vettehüppel 10 m kõrgusest tornist? Sakslased
on välja arvestanud, et oda on siiski pikaldasem —
peagu 2¼ sek. hõljub ta „pilvedes“, inimene aga on
vees juba 1¼ sekundiga. Sõltuvalt stiilist võivad aga
vahed muutuda sekundi murdosades.

Kõrval pildil: U. Väli ja tšehhi J. Herda pärast
maadlusmatschi, mille sooritasid Tallinnas v. s.
Spordi võistlustel

Ostke ainult kodumaa
kalasse ja botikuid
selle märgiga

Lurichist Pa

Palusalu teiskordne võit Kurt Hornfischeri üle ja viimase alistumine veel teisele eestlasele — N. Kartklinile — on üha suurendanud maadluspordi populaarsust Eestis ja mitmel puhul meenutanud meie suurmaadlejat Georg Lurichi. On hakatud isegi võrdjooni otsima Lurichi ja praegusaja maadlejate vahel, sest Lurich elab meie rahva hinges niivõrd võimsalt edasi, et igas uues võidukas maadlejas nähakse eeskätt Lurichi uuestisündi.

Oma suurte võitudega on Palusalu pannud endast rääkima kogu maailma ja meenutab ses mõttes mõningal määral Lurichi. Kuid need, kes hästi tunnud Lurichi, räägivad, et maadlejatena on Lurich ja Palusalu kaks erinevat küüpi. Nende vast ainsaks ühiseks jooneks on Eesti maadluspordile maailmakuulsuse hankimine, kuid kehaehituselt, maad-

lusviisilt ja -stiililt pole neil välja-
paistvaid ühiseid jooni.

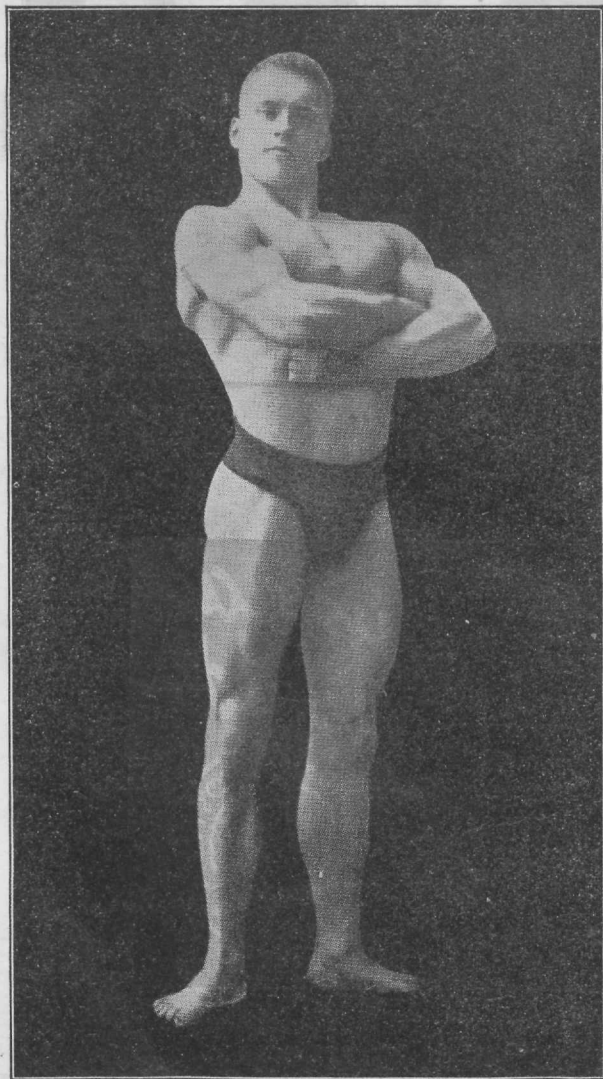
Pöördusime meie ühe vanima sporditegelase Joh. Kauba poole, kes Eesti raskejõustiku juhtimisel olnud tähtsamaid kujusid ja kes oma 50-aastase eluea vältel silma eest mööda lasknud maailma ja Eesti kõik paremad maadlejad. Seetõttu teab ta neist kõige rohkem pajatada.

J. Kauba arvates ei ole Lurichi taolist suurt maadluskunstnikku maailm näinud ei enne ega pärast Lurichi. Tal üteldi olevat 70 erivõtet, kuid isiklikult arvab J. Kauba, et neid oli tal veel rohkem. Kehakaalult mitte just raske, tuli tal endast raskemate vastastega kokku minnes tuua välja oma parima tehnika ja oskuse. Ta võttis siis taktikaks vastast väsitada, et teda siis õigel momendil tabada mõne hea võttega. Lurichi majesteetlik väljastumine tegi ta publikule väga armsaks ja pole vist olnud maadluslavadel suuremat lemmikut kui seda oli Lurich.

Mis puutub Lurichi kehaehitusse, siis oli see ilu ise. J. Kauba on näinud sadasid välis- ja kodumaa maadlejaid, kuid ei leia neist ühtki, kes kehaehituse ilult võiks võistelda Lurichiga. Ainsana lähenevat Lurichile selles mõttes Voldemar Mägi, kes keskkaaallasena on aga siiski vähendatud koopia Lurichist. V. Mägi omab umbes samasuguseid keha proportsioone kui oli Lurichil ja ka tema on füüsiliselt tugevam kui võib oletada kehakogu järgi. Mäel võib olla suurt tulevikku, kui ta hoolsasti ja kiindunult end edasi arendab.

„Teine hea mees on N. Karklin,“ räägib J. Kauba. „Kahe aasta eest turneel Saksasse ennustasin mehele head tulevikku. Nüüd näib sinna poole minevat. Kuid Karklin võib edasi areneda ainult raskemaalasena, sest poolraskekaalu võtmine ja end seal hoidmine oleks Karklinile suureks piinaks.“

Kui Lurich on jäänud senivõrdle-
matuks maadlejaks, on siiski märkida, et ajavahemikul Lurichist Palusaluni on Eestil olnud rohkesti

GEORG LURICH. Eesli esimene suurmaadleja

400 lehekülge

oli E. SPORDILEHE varemate aastakäikude rekord.

Veel 2 numbrit E.

Erakordselt suur

E. Spordilehe jõ

Palusaluni

maailmakuulsusega maadlejaid nii elukutseliste kui ka asjaarmastajate seas. A. Abergi ja G. Hackenschmidti teab igaüks. Kuid edasi võiks elukutseliste seas suurena nimetada J. Jaagot, K. Petersoni ja Mart Liivi. Viimane oli Lurichist tugevam, kuid jättis maadluse maha enne kuulsuse tipule jõudmist.

Stokholmi olümpiameest Martin Kleini teatakse ka väga hästi. Pärast Stokholmi olümpiat oli tal eestlaste seas sama populaarsus nagu praegu Palusalul. Siis võiks veel nimetada 1912. a. euroopameistrit Oskar Kapluri, 1913. a. maailmameistrit G. Baumani (keskaalus), ning edasi tulevad juba säärased nimed eelmisest aastakümnest kuni tänapäevani nagu V. Väli, O. Käpp, A. Kusnets, E. Pütsep, A. Neo j. t. Suuri lootusi võis omal ajal panna Värterile, kellest ennustati maailmameistrit, kuid kes maadluse millegi pärast katkestas.

Veel tuleb J. Kauba meele F. Avik, kellest samuti oleks kerkinud suurus, kui mehel poleks olnud liig hea süda. Tema nimelt ei tihunud oma vastast selili panna. Maadluses näiteks O. Kapluriga, lasi ta enda selili panna, kuigi oli Kaplurist igati üle. Kui Kauba talt küsis, miks ta nii tegi, oli vastuseks: „Teine on euroopameister, noh kuidas ma panen ta selili.“

Eesti amatöörmaadlejate esimeseks hilgeajajärguks võib pidada käesoleva sajandi teist aastakümnet kuni Vene revolutsioonini. Siis oli eriti võimsaks organisatsiooniks Peterburi Kalev, kes kogus enda kätte kõik Venemaal välja pandud raskejõustiku-

Meie praeguseid suurmaadlejaid Nikolai KARKLIN (vasakul) ja Krisijan PALUSALU (paremal). Keskel Saksa maadluskultus Kurt HORNFISCHER, kes Tallinnas U.-S. Spordi maadlusvõistlustel kaotas mõlemale temaga koos pildile võetud eeslasele. See raskekaallaste trio on praegu maailma võimsaim

rändauhinna ja oli ülevõimsaim raskejõustiku-organisatsioon kogu Vene keisririigis. Kuid selle ajajärgu kirjeldamisele tuleme mujal, seoses Johannes Kauba hiljutise 50 aasta sünnipäevaga.

Praegusel momendil on kahtlemata Eesti kuulsamaks maadlejaks Kristijan Palusalu, misjuures vast paljud teisedki võivad peatselt küündida tema kuulsuseni. Kuid kõige puhul võib märkida seda, et äratajaks ja suureks eeskujuks ka praegustele

maadlejatele ja praegusele maadlus-spordile on olnud Georg Lurich. Selle mehe mälestuse jäädvustamiseks ärgu keegi keeldugu oma abi andmast. Kõigi teada on praegu käimas korjandus G. Lurichile 1½—2-kordses elusuures mälestussamba püstitamiseks. Kui Teie poole pööratakse korjanduslehega, siis mõtelge kõige pealt seda, mida Eestile on osutunud G. Lurich, ja siis Teie ei saa korjanduslehte külmalt tagasi lükata.

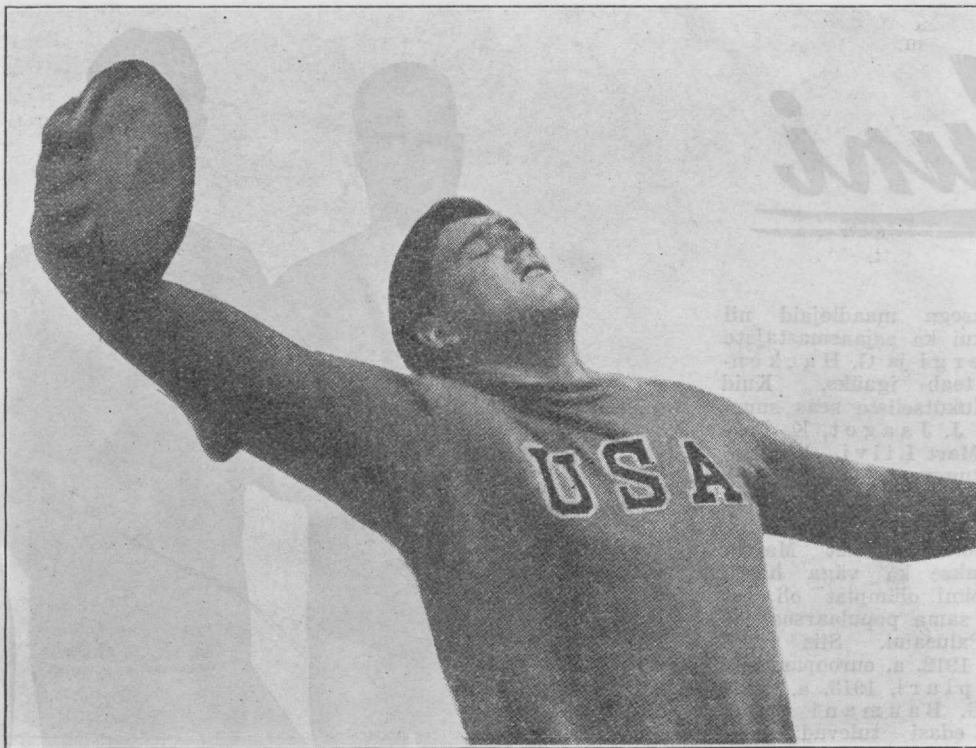
408 lehekülge

on E. Spordilehe tänavust aastakäiku juba käesoleva numbriga.

Spordilehte ilmub tänavu

uustas ilmub aga

ukuu-number

Kontsentratsiooni kõrgpunkt enne ketta lendu laskmist. Pilt on tehtud ameeriklasesi Gordon Dunn'ist, kes on stabiilne 50-m-mees.

Pikkamisi, kuid siiski edasi

Eesti kergejõustiku-hooaja bilanss

A. ADARI

Enda arvates pole ma üldse lasknud märgist mööda, kui kesk hooaega, nimelt juulikuu lõpul, ennustasin, et hooaja teisel poolel pole enam kuigi palju lootusi tippmarkide ohtrale parandamisele. Olümpia-ettevalmistuse hoos, mida aga tegelikult ei saa pahaks panna, oli suurem osa meie tippportlasi endid kiiresti, osaliselt isegi ülepeakaela vormi ajanud. Seetõttu oli vormi tõus n. ü. raketlik, ilma kuigi kõva kehahäälise ettevalmistuseta, nii et tagajärjeks oli vastavalt kiirele vormi tõusule ka kiire läbipõlemine. Võimete mõõn algas paljudel kohe pärast olümpiat, kojujäänud olümpiakandidaatidel veelgi varem, nii et hooaja teisel poolel suutsid oma varem-püstitatud tänavusi rekorde korrata või parandada kas üksnes vähesed teadlikumad kergeportlased või need, kes üldse ei julenud ihata Berliini-passi.

Oma sõnade toetuseks märgin, et enamikul aladel jäid tänavused rekordid hooaja lõpuks neikssamadeks, mis nad olid juba

juulikuu lõpul või veelgi varem. Nendeks aladeks olid 400, 800, 1500 (ilma Pröömita, kes peagu kogu hooaeg oli haiglane), 3000, 5000, 110 m, kõrgus, teivas, kolmik ja kuul. Berliinis käinud kergeportlastest suutsid pärast olümpiat või ka olümpial paremad olla ainult R. Toomsalu, K. Annamaa ja G. Sule, kaks viimast siiski mitte oma varemaste aastate vormi kõrguselt.

Kes aga hooaja teisel poolel edu osutasid, olid peamiselt need, keda kuigi kindlalt ei peetud olümpiakandidaatideks või kes ise tundsid end olümpiale pääsmiseks schansitutena. See kaader koosnes meestest, kes alade valitsejate positsioonilt asusid kaugemal, s. o. teisest kuni kas või sajanda kohani. Nendest võrsus ainult üksikuid tänavuste rekordide parandajaid, kuid tänu nendele jäi meie kergejõustiku üldine tase statistikaliste andmete järgi läbilõikes peagu samaseks, mis ta olnud viimastel aastatel. Real aladel suutsid nad tagajärgede kesk-

mise viia koguni kõrgemale, kui olid varemast vastavad hooaja rekordid.

Iga aasta on meile juure toonud mõne uue suuratleedi, kes oma arengus jõuab selle astmeni. Tänavu võime sellistena nimetada A. Kreeki ja P. Määritsat. Kannul nendele on F. Issak, A. Mägi, T. Öunap, H. Koik ja F. Tarkman.

Võrreldes läinud aastaga, mis oli tippsaavutuste läbilõike tugevuselt Eesti kõigi aegade vast teine kergejõustiku-aasta, paranesid tippsaavutused enamikul aladel. Olümpia-aladest jäid l. a. tippmargid parandamata või kordamata ainult 800, 5000, 10.000 m, kolmikhüppes ja vasaraheites. Uued Eesti rekordid saavutati või korrati 60, 100, 150, 200, 300, 400, 1500 ja 3000 m jooksumise, kõrgus- ja teivashüppes, kuulitõukes ja kettaheites. Viimases jäi mitteametlik parim mark — A. Viidingu 47.56 — siiski puutumata. Huvitav on märkida, et ka läinud aastal, võrreldes enne seda püstitatud Eesti

rekordidega, parandati rekordid peagu ainult neil samadel aladel, mis tänavugi.

Keskmine tase jäi peagu endiseks, osutumata suurt tõusu, kuigi tõusu siiski oli. Peab veel kord rõhutama, et tõusu tempo on meil ikkagi lõtv: maailma tase kaob kiiremini meie eest, kui talle järele jõuame. Meil valitseb edasi n. n. suurtükk-sportlaste „süsteem“, mitte tagajärgede tugevuse laius, sest ainult üksikutel aladel, mis pealegi veel mitte kõrges rahvusvahelises klassis, on meil mitu enam-vähem võrdvõimelist eesvedajat.

Võrreldes Eesti kõigi aegade vastava parimaga tõusis kümne keskmise tagajärg kuuel alal: 100, 400, 1500, 3000 m, odavise, kolmik- ja teivashüpe. Huvitav on märkida, et 20-ne keskmine ei tõuse suhteliselt sama võrra kui 10-ne keskmine. Milles peitub viga? Kas meid on ähvardamas paari aasta pärast uus tase meie langus?

Soomo punktide-tabeli alusel on hooaja parimate tehniliste saavutuste paremusjärjestus järgmine:

A. Viiding kuul	16.06,5	1041
G. Sule oda	69.98	1000
A. Kuuse kõrgus	1.95	974
A. Kreek kuul	15.21	945
P. Määrts ketas	47.40	945
O. Erikson ketas	47.20	939
R. Toomsalu 100 m	10.7	934
R. Toomsalu 150 m	16.1	915
K. Annamaa vasar	50.46	908
E. Prööm 3000 m	8.46,0	907
E. Tamm kaugus	7.37	905
F. Issak oda	65.56	900
R. Toomsalu 200 m	21.9	897
A. Mägi oda	65.43	897
R. Toomsalu kaugus	7.33	894
E. Prööm 1500 m	4.02,7	890
U. Uba 1500 m	4.03,0	887
R. Sams 3000 m	8.50,8	881
F. Dunkel 1500 m	4.04,0	875
J. Piliiste 1500 m	4.04,2	873
E. Äärma teivas	3.90,5	862
E. Lilienthal ketas	44.81	860
G. Kalm kõrgus	1.86	859
V. Nesterov 400 m	50,3	857
E. Järvsoo kõrgus	1.85	846
E. Kulmar 400 m	50,5	845
N. Küttis kolmik	14.41	843
J. Toomre 100 m	11,0	843
J. Piliiste 3000 m	8.58,2	842
E. Lilienthal kuul	14.22	839
R. Sams 1500 m	4.07,4	836
R. Toomsalu 60 m	7,0	835
N. Küttis kaugus	7.11	833
R. Sams 5000 m	15.37,4	832
J. Anier 5000 m	15.37,8	831
K. Kask ketas	43.91	831
A. Korbe 3000 m	9.02,8	819
V. Uibo oda	61.56	814
J. Laidvere oda	61.31	809
J. Anier 3000 m	9.05,0	809
E. Järvsoo kolmik	14.17	808
F. Dunkel 800 m	1.59,6	807
F. Tarkman kaugus	7.01,5	806
A. Raska kolmik	14.15	805
J. Toomre 110 m	15,8	804
J. Anier 10.000 m	32.55,4	803

A. Pau 400 m	51,3	801
O. Kirp kuul	13.85	800
A. Tuju kuul	13.85	800

Seega on tänavu 800 punktiga või rohkemaga hinnatavate tagajärgede arv 49, mis on uueks rekordiks. Suuremal määral näitaks tehniliste tulemuste tõusu, kui summeerida eelmiste aastatega võrdsel arvul võetud tagajärgede punktid, sest tänavune annaks kindlasti suurima kogusumma.

Toome võrdluse kahe eelmise aastaga:

Saavutuste väärtus	Tagajärgede arv	1936	1935	1934
--------------------	-----------------	------	------	------

Üle 1000 punkti	2	1	1
„ 900 „	12	7	7
„ 850 „	24	17	22
„ 825 „	36	29	29
„ 800 „	49	46	43

Järgnevasse statistikalisse ülevaatesse on püütud hankida kõik paremad tagajärjed. Kuid võimatu ei ole, et mõni tabelisse kõlvuline tagajärg on siiski eksikombel välja jäänud. Sihilikult on välja jäetud mõnigi varem tabelites figureerinud tagajärg, kui selle saavutamise või saavutamise määrustepärasusse on tekkinud kuidagi põhjendatud kahtlus.

100 m:

10,7	R. Toomsalu, Kalev
11,0	J. Toomre, Kalev
11,2	V. Nesterov, ASK
11,2	E. Susi, ASK
11,2	G. Vuht, Kalev
11,2	Hy Anton, Kalev
11,2	A. Josua, Nõmme ÜENÜ
11,2	G. Beckman, ASK
11,2	G. Jõgi, Kalev
11,3	V. Kalam, Sakala
11,3	V. Rattus, ÜENÜTO
11,4	H. Takk, Sakala
11,4	F. Kudu, Kalev
11,4	B. Risto, Kalev
11,4	V. Sibul, Võrumaa
11,5	T. Püvi, Valga ÜENÜ
11,5	R. Avekukk, Läänela
11,5	E. Kulmar, Kalev

Üldiselt kogu lühimaajooksude kohta on märkida, et meil leidub praegu ainult üks rahvusvahelise klassiga sprinter. See on siiski suure edu, eriti kui võrrelda, et veel ainult paar aastat tagasi polnud meil ühtki säärast meest. Selleks ainsaks on, mõistagi, Ruudi Toomsalu, kelle „valitsemise“ piirideks on distantid 60—400 meetrit, kuigi mees 200 meetrist pikemaid distantse on katnud üksnes teatejooksude sees.

Tänavu on R. Toomsalu, võrreldes mehe eelmiste aastate vormiga, jõudnud parimasse vormi, kuid võib arvata, et ta järgmistel aastatel võib veelgi parandada oma tehnilisi tagajärgi. Toomsalu tänavuse suurvormi parimaks tõestuseks on, et ta 100 m alla 11 sekundi on katnud üle pooltosina korra, sageli isegi peagu konkurentsituates jooksudes. Lisaks on ta 60 m jooksunud 7 sek. puhtalt, 150 m 16,1-ga, 200 m kaheksa korda alla 23 sek. ja 400 m (teatejooksu sees) alla 50 sek. Muuseas ta 150 m jooksu parim märk 16,1 võrdub Soome tabeli alusel 100 m tagajärgel 10,76.

Kuigi Toomsalu praegu meie sprinterite seas on täiesti konkurentsitu, võib rõõmustavana siiski märkida, et ülejäänute klass on samuti tõusnud, misjuures mitu meest on astumas Toomsalu jälgedesse, kuigi neist keegi pole veel suutnud näiteks 100 m joosta alla tabuna näivat piiri 11 sek. Kes, kas B. Risto, Hy Anton, G. Vuht, G.

Jõgi või koguni keegi nimetatutest esimesena järgneb Toomsalule, on siiski raske veel ütelda. 100 m jooksjate ülaltoodud tabelile lisaks on märkida veel järgmisi andmeid:

Tippmeeste parimad margid:

R. Toomsalu	10,7	10,7	10,7	
J. Toomre	11,0	11,1	11,2	
V. Nesterov	11,2	11,2	11,3	
1936	1935	1934	1933	
10-ne keskmine	11,14	11,18	11,17	11,29
20-ne keskmine	11,30	11,33	11,30	11,40
Alla 11,0	1	1	0	0
„ 11,3	9	5	8	3
„ 11,6	18	20	22	18

200 m:

21,9	R. Toomsalu, Kalev
23,2	G. Beckman, ASK
23,2	V. Nesterov, ASK
23,3	E. Kulmar, Kalev
23,4	E. Susi, ASK
23,5	G. Jõgi, Kalev
23,6	J. Toomre, Kalev
23,6	A. Raska, ASK
23,8	B. Risto, Kalev
23,9	V. Kalam, Sakala
24,0	Hy Anton, Kalev
24,0	G. Vuht, Kalev
24,0	J. Feldman, ASK
24,1	J. Västriik, Sakala
24,2	V. Pihõ, ÜENÜTO
24,2	V. Laats, ÜENÜTO
24,3	V. Rattus, ÜENÜTO
24,5	H. Arvo, Sakala

Värib märkimist, et R. Toomsalule, kes esimese eestlasena 200 m katnud alla 22,0, järgnevad tabelis paremuselt järgmistena mehed, kes on tegelikult veerandmailerid, nagu Nesterov, Beckman ja Kulmar, alles siis tulevad teised sprinterid. See asjaolu tahab olla tõenduseks, et 100 m jooksjad meil vähe on treeninud spetsiaalselt 200 m jooksu. Seetõttu ongi veerandmailerid, kes oma treeningutel jooksivad peamiselt 200—300 m, suutnud tulla ettepoole. Kulmarist ja Beckmanist tuleb 200 m-is siiski tõsta ettepoole G. Jõge ja J. Toomre, kelle kolme keskmine tagajärg hooaja kohta on parem:

R. Toomsalu	21,9	22,3	22,3	
V. Nesterov	23,2	23,3	23,4	
G. Jõgi	23,5	23,6	23,6	
J. Toomre	23,6	23,6	23,8	
1936	1935	1934	1933	
10-ne keskmine	23,34	23,52	23,26	23,68
20-ne keskmine	23,72	24,10	23,70	24,60
Alla 23,0	1	1	3	1
„ 24,0	10	7	11	7
„ 25,0	26	29	31	21

300 m:

36,8	V. Nesterov, ASK
37,8	G. Jõgi, Kalev
38,1	Hy Anton, Kalev
38,4	J. Västriik, Sakala
38,8	J. Feldman, ASK

Väga vähe harrastatav ala, mille vastu eriliselt ei treenita. Seetõttu tehnilised tagajärjed nõrgavõitu. Näiteks V. Nesterovi Eesti rekord 300 m-is 36,8 vastab ümarguselt, 52,5-le 400 m-is. Vastavalt oma 400 m rekordide peaks V. Nesterov 300 m katma alla 35,5 või R. Toomsalu vastavalt oma 100 ja 200 m rekordidele alla 35 sek.

400 m:

50,3	V. Nesterov, ASK
50,5	E. Kulmar, Kalev
51,3	A. Pau, Kalev
51,5	G. Beckman, ASK
52,5	V. Laats, ÜENÜTO
52,6	V. Sibul, Võrumaa
52,8	J. Västriik, Sakala
53,1	G. Jõgi, Kalev
53,4	P. Kutti, ÜENÜTO
53,5	H. Goldberg, Vaprus
53,6	J. Feldman, ASK

- 53,7 A. Laur, Pärnu SK
- 53,7 B. Vill, Sakala
- 53,9 A. Allik, ÜENÜTO
- 54,0 E. Hindrekus, Koeru SS

	1936	1935	1934
10-ne keskmine	2,42,64	2,42,53	2,40,80
20-ne keskmine	2,47,00	2,45,37	2,44,00
Alla	2,40,0	3	3
"	2,45,0	9	10
"	2,50,0	13	19

Tänavene 400 m on Eesti kõigi aegade parim: 2 meest alla 51 sek., 4 meest alla 52 sek. ja kümne keskmine rekordidena 52,15. Ülaltabelis toodud paremusjärjestus tehniliste tippmarkide järgi on esimeste vahel täpselt õige. Kuid, kui arvestada iga mehe hooaja kolme parimat tagajärgi keskmisega, siis „rebib“ C. Beckman 0,1 sek. võrra A. Paust ettepoole:

V. Nesterov	50,3	50,4	50,7
E. Kulmar	50,5	50,8	51,7
G. Beckman	51,5	52,2	52,4
A. Pau	51,3	52,4	52,5

Viis korda on tänavu ületatud seitse aastat püsinud V. Koroli rekord – 51,0, mida vahepealsetel aastatel on suure jonnii peale vaatumata suudetud ainult korraga. Praegu näib küps olevat ka 50 sek. piiri rikkumine, mis kahlemta toimub järgmisel, s. o. 1937. a. hooajal.

	1936	1935	1934	1933
10-ne keskmine	52,15	52,41	52,46	52,76
20-ne keskmine	53,10	53,18	53,10	53,30
Alla 51,0	2	0	0	0
" 52,0	4	3	2	1
" 53,0	7	8	6	4
" 54,0	13	15	18	15

800 m:

- 1.59,6 F. Dunkel, ÜENÜTO
- 2.00,3 A. Jürlau, Kalev
- 2.00,3 J. Piliste, ASK
- 2.02,8 J. Koovik, Kalev
- 2.03,1 E. Kulmar, Kalev
- 2.03,8 R. Sams, ÜENÜTO
- 2.05,9 H. Laas, Vaprus
- 2.06,7 V. Ahven, Tartu Kalev
- 2.07,3 F. Härm, Kalev
- 2.07,5 B. Vill, Sakala
- 2.07,7 J. Anon, Tartu Kalev
- 2.08,0 A. Saar, Tartumaa maleva
- 2.09,7 E. Einman, Nõmme ÜENÜ
- 2.10,0 R. Kalm, Sakala

See ala on tänavu teinud vähjakäiku. Võib olla ka ainult seetõttu, et 800 m on äsjalõppenud hooajal võrdlemisi vähem olnud kavas kui eelmistel aastatel. F. Dunkel, kes tänavu esmakordselt rikkus 2 min. piiri, oli hooaja alul paljutöotavas vormis, kuid lõpul nõrgenes. Jürlau on oma kulminatsioonipunkti üle astunud ja J. Piliste sellele alles lähemas.

Ka ülejäänud poolmaililid pole tänavu toime tulnud erilisemaga, mille tõttu keskmised tagajärjed on tunduvalt nõrgenenud.

	1936	1935	1934	1933
10-ne keskmine	2,03,73	2,02,90	2,01,85	2,02,57
20-ne keskmine	2,06,39	2,05,21	2,04,30	2,05,10
Alla 2,00,0	1	1	2	1
" 2,05,0	6	9	10	10
" 2,10,0	13	20	25	18

Tippmeeste parimad margid:

F. Dunkel	1,59,6	2,01,3	2,01,8
A. Jürlau	2,00,3	2,01,3	2,01,6
J. Piliste	2,00,3	2,02,4	2,03,8

1000 m:

- 2.37,6 F. Dunkel, ÜENÜTO
- 2.39,2 R. Sams, ÜENÜTO
- 2.39,8 U. Uba, Kalev
- 2.40,8 A. Võlli, Tartumaa maleva
- 2.41,0 A. Kraam, Harju maleva
- 2.41,8 H. Tarto, Puhkekodu
- 2.43,2 E. Einman, Nõmme ÜENÜ
- 2.43,4 A. Jürlau, Kalev
- 2.44,6 R. Kalm, Sakala
- 2.45,0 V. Ahven, ÜENÜTO
- 2.46,6 J. Koovik, Kalev

800 m eeskujul pole ka 1000 m olnud edukas. Kavas on ta olnud peamiselt noorte võistlustel, suuremad tuusad pole eriliselt üritusi teinud. Kümne keskmine tagajärg on peagu eelmise aasta tasemel, kuigi tänavu on 3 meest alla 2,40,0.

1500 m:

- 4.02,7 E. Prööm, Tall. PS
- 4.03,0 U. Uba, Kalev
- 4.04,0 F. Dunkel, ÜENÜTO
- 4.04,2 J. Piliste, ASK
- 4.07,4 R. Sams, ÜENÜTO
- 4.13,5 A. Kraam, Harju maleva
- 4.13,8 O. Juhansoo, Pärnu SK
- 4.14,2 A. Vaks, ÜENÜTO
- 4.16,8 A. Saar, Tartumaa maleva
- 4.18,2 A. Veelmaa, Simuna ÜENÜ
- 4.18,5 V. Ahven, Tartu Kalev
- 4.19,0 E. Martin, Kalev
- 4.19,4 J. Koovik, Kalev
- 4.19,9 V. Reinvelt, Kalev
- 4.20,1 H. Tarto, Puhkekodu
- 4.20,4 R. Kalm, Sakala
- 4.20,8 E. Sepp, Ambla SR
- 4.21,4 N. Pästlane, Valga ÜENÜ
- 4.22,5 A. Kortus, Pärnu SK
- 4.22,6 J. Rosenberg, Torma
- 4.23,8 E. Einman, Nõmme ÜENÜ
- 4.24,0 A. Joasoo, Pärnu SK
- 4.25,1 J. Pöld, 2. suurt. gr.
- 4.26,0 A. Tiiman, Sakala
- 4.26,2 H. Valgre, Saaremaa

See, mis puudu jäi 800 m-is, on ülejäänud sama teatud kolmandas keskmiselt, s. o. 1500 m-is. See ala on tänavu kavas olnud sagedamini kui varemalt aastatel ja juba hooaja algusest on arenenud heitlus Eesti n. ü. parima maileri nimel. Hooaja alul oli edukaim F. Dunkel, kes oma l. a. tippsaavutuse 4,10,4 isegi ootamatusena „kukkus“ 4,04,0-le. Kuid juba esivõistlustel kehtis kõigi meie mailerite võitjana esile J. Piliste. Veidi enne olümpiale sõitmist jooksis aga U. Uba suureks furuoriks 4,03,0 ja pani sellega endale tasku olümpiasõidupäsmele. E. Prööm oli kogu aeg kõigekindlalt kolmandal kohal, sest mehe tervislik seisukord jättis soovida. Kuid just hooaja lõpuks tegi ta oma tippsaavutuse SELLI olümpiale 4,02,7, mis 1/2 sek. võrra parem ametlikult Eesti rekordist. Kuna ta sellel jooksul pealegi lõi J. Pilistet, siis osutus hooaja ja Eesti kõigi aegade parimaks maileriks E. Prööm.

Tänavu esmakordselt on meil 4 meest alla 4,05,0, mis veel paar aastat tagasi oli eestlastele kättesaamatu aeg. Vastavalt rea meeste headale saavutustele langes ka kümne parima keskmine kõigi aegade kohta esmakordselt alla 4,10,01.

1500 m jooksjate paremusjärjestus hooaja kohta on järgmine:

E. Prööm	4,02,7	4,04,6	4,04,6
J. Piliste	4,04,2	4,04,3	4,07,2
F. Dunkel	4,04,0	4,05,8	4,07,2
U. Uba	4,03,0	4,06,6	4,09,0
R. Sams	4,07,4	4,08,0	4,13,4

	1936	1935	1934	1933
10-ne keskmine	4,09,79	4,11,08	4,11,12	4,13,0
20-ne keskmine	4,15,11	4,15,97	4,15,13	4,16,0
Alla 4,05,0	4	0	3	0
" 4,10,0	5	4	3	1
" 4,20,0	14	15	17	14
" 4,30,0	25	26	40	42

3000 m:

- 8.46,0 E. Prööm, Tall. PS
- 8.50,8 R. Sams, ÜENÜTO
- 8.58,2 J. Piliste, ASK
- 9.02,8 A. Korbe, Kalev
- 9.05,0 J. Anier, ÜENÜTO
- 9.09,9 H. Kruse, Ambla SR
- 9.11,0 E. Sepp, Ambla SR
- 9.11,4 E. Martin, Kalev
- 9.17,8 V. Lulla, ASK
- 9.18,0 A. Saar, Tartumaa maleva

- 9.21,6 A. Peterman, ÜENÜTO
- 9.26,2 E. Einman, Nõmme ÜENÜ
- 9.28,8 A. Kraam, Harju maleva
- 9.30,0 R. Kalm, Sakala

Ulaltoodud distantsis tundub rida tagajärge otse kahtlasel headena, kuigi nii mõnigi tagajärg, mis tabelit oleks teinud veelgi paremaks, on jäetud kõrvale. Viimaste hulka kuulub ka kaks alla-9-min.-tagajärge, üks protokolleeritud võistlustel Riisiperes ja teine Võrumaal. Kahtlus on paaris keskmise tagajärge esimese kümne seas.

Kümne keskmine tagajärg on üle 10 sek. võrra parem kui senine vastav rekord. Ka 20-ne keskmine on ülline.

Esmakordselt tänavu on 3 meest alla 9 min., kuigi näiteks J. Piliste on seda distantsi jooksunud ainult paar korda, nii et tema kohta ei saa tuua kolmejärgi resultati:

E. Prööm	8,46,0	8,48,9	8,56,0
R. Sams	8,50,8	9,05,6	9,07,2
J. Piliste	8,58,2	9,21,4	—
	1936	1935	1934
10-ne keskmine	9,05,09	9,15,23	9,15,48
20-ne keskmine	9,18,38	—	—
Alla 9,00,0	3	2	1
" 9,10,0	6	3	2
" 9,20,0	10	6	6
" 9,30,0	14	13	16

5000 m:

- 15.37,4 R. Sams, ÜENÜTO
- 15.37,8 J. Anier, ÜENÜTO
- 15.55,0 E. Prööm, Tall. PS
- 16.01,6 E. Martin, Kalev
- 16.06,4 V. Lulla, ASK
- 16.14,5 K. Kiili, Kalev
- 16.18,2 E. Sepp, Ambla SR
- 16.23,2 A. Peterman, ÜENÜTO
- 16.23,4 A. Korbe, Kalev
- 16.33,8 A. Kraam, Harju maleva
- 16.34,6 E. Laurimaa, Harju maleva
- 16.40,0 K. Laas, ÜENÜTO
- 16.44,6 E. Einman, Nõmme Kalju
- 16.47,4 A. Koidu, Tartu Kalev
- 16.48,0 A. Saar, Tartumaa maleva
- 16.49,0 A. Kilm, Sakala
- 16.54,4 J. Lunt, Nõmme ÜENÜ
- 16.55,2 V. Ahven, Tartu Kalev
- 16.58,0 V. Reinvelt, Kalev

Pikamaajooksud ei võta meil ikka veel vedu, kuigi peagu iga aasta kerkitab esile mõni, kellele asetatakse suuri lootusi. Tänavu esirinda kün-
dinutest loodetakse kõige rohkem J. Anierile. Igal juhul see mees suudab parandada oma seniseid tippmarke veelgi, misjuures temalt eeskätt võib loota uut Eesti rekordit 10,000 m-is. E. Prööm on tänavu ainult üks kord jooksnud 5000 m, mistõttu tagajärg tema kohta mitte kuigi hea pole ja on tunduvalt nõrgem kui R. Samsil või J. Anieril:

J. Anier	15,37,8	15,54,0	15,58,8
R. Sams	15,37,4	15,52,0	16,02,0

	1936	1935	1934	1933
10-ne keskmine	16,07,13	16,04,85	15,59,40	16,05,20
20-ne keskmine	16,28,21	16,27,06	16,19,43	—
Alla 16,00,0	3	4	5	3
" 16,30,0	9	10	11	11
" 17,00,0	19	18	24	16

10.000 m:

- 32.55,4 J. Anier, ÜENÜTO
- 33.43,8 A. Peterman, ÜENÜTO
- 33.45,2 E. Martin, Kalev
- 34.31,4 K. Kiili, Kalev
- 34.46,8 J. Perv, Tartu Kalev
- 34.51,4 A. Kraam, Harju maleva
- 35.33,8 A. Korbe, Kalev
- 35.53,4 A. Kilm, Sakala
- 35.54,4 V. Lulla, ASK

	1936	1935	1934	1933
10-ne keskmine	34,50,41	—	34,25,80	34,33,96
Alla 33,00,0	1	1	—	—
" 34,00,0	3	2	3	1
" 35,00,0	6	4	9	5

20.000 m:

1:13.18,4	K. Laas, ÜENÜTO
1:19.50,0	O. Tiidov, Puhkekodu
1:21.00,8	A. Kleinsepp, ÜENÜTO
1:21.46,4	O. Oll, Kalev

30.000 m:

1:53.57,0	K. Kiili, Kalev
1:57.43,0	O. Oll, Kalev
2:02.25,0	A. Kleinsepp, ÜENÜTO
2:08.28,0	O. Tiidov, Puhkekodu

42.195 m:

3:11.19	A. Koidu, Tartu Kalev
3:29.15	K. Laas, ÜENÜTO
3:30.30	A. Kleinsepp, ÜENÜTO
3:31.29	O. Tiidov, Puhkekodu
3:32.26	P. Türk, Kalev

110 m tõkkeid:

15,8	J. Toomre, Kalev
16,1	E. Rähn, Kalev
16,1	G. Beckman, ASK
16,4	H. Arvo, Sakala
17,3	K. Pill, ASK
17,4	H. Punno, Nõmme ÜENÜ
17,5	A. Taar, 2. diviis
17,5	K. Juurme, Sakala
17,6	H. Koik, Sakala
17,7	R. Raidna, Nõmme ÜENÜ

Tõkkejooks on meil vähe arenenud ala. Oleks aeg sellele suuremat tähelepanu pöörata. Eeskätt osetagu korralikud rahvusvahelised tõkked.

J. Toomre	15,8	15,9	16,0
G. Beckman	16,1	16,3	16,3
E. Rähn	16,1	16,2	17,1
H. Arvo	16,4	16,6	16,7

10-ne keskmine	1936	1935	1934	1933
Alla	16,0	1	1	0
..	17,0	4	6	7
..	18,0	10	12	13

400 m tõkkeid:

59,8	P. Kutti, ÜENÜTO
59,8	G. Beckman, ASK
61,0	E. Rähn, Kalev
62,0	A. Hirv, Kalev
62,0	H. Arvo, Sakala

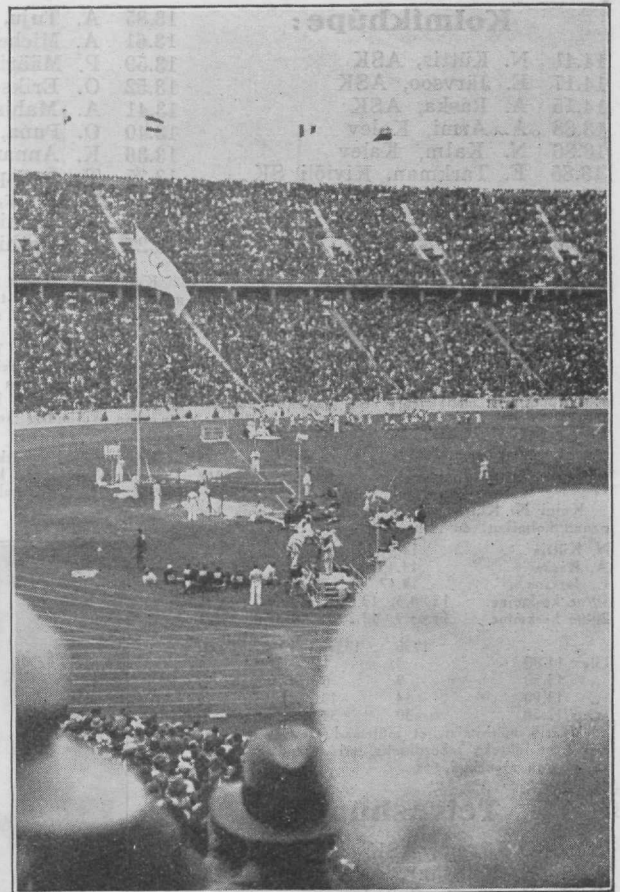
Ala, mida harrastatakse ainult üks kord aastas — esivõistlustel. Seepärast pole ka loota parcimaid tagajärgi.

Kõrgushüpe:

1.95	A. Kuuse, ÜENÜTO
1.86	G. Kalm, Kalev
1.85	E. Järvasoo, ASK
1.80	E. Lamson, Sakala
1.76	H. Veiber, Tartu NMKÜ
1.75	O. Kaldre, ÜENÜTO
1.75	F. Tarkman, Kiviõli SK
1.75	A. Landberg, Kalev
1.75	F. Ernits, ASK
1.75	H. Koik, Sakala
1.75	F. Issak, ASK
1.75	U. Polikarpus, Sakala
1.70	E. Poovits, Valga ÜENÜ
1.70	N. Kasak, Kalev
1.70	J. Meimer, Pärnu SK
1.70	A. Jürimäe, Pärnu SK
1.70	P. Tolm, Kalev
1.70	K. Aid, Valga ÜENÜ
1.70	E. Tuhk, Saaremaa
1.70	T. Üonap, Sakala

Berlini olümpiastadionil on momendil arenemas kõrgushüppe lõppvõistlused.

Foto tegi K. Annamaa tribüünilt

1.70	E. Sarapuu, Nõmme ÜENÜ
1.70	V. Samsonovski, ÜENÜTO
1.70	A. Allik, ÜENÜTO
1.70	A. Mägi, ASK
1.70	R. Toomsalu, Kalev
1.70	E. Ibrus, Sakala
1.70	J. Erna, Kalev
1.70	A. Pokats, Valga ÜENÜ
1.70	A. Piisang, 2. diviis

Kõrgushüpe püsib juba aastaid ühesugusel tasemel: esirinnas üks 1.90-meet, siis 3–4 meest üle 1.80, kümme meetrit üle 1.75 jne. Kümne keskmine kõrgub 1 sm piirides, misjuures 1933. a. rekord 1.80.9 püsib ületamatu. Sedavõrra, kuidas kerkib juure mõni uus 1.80-meet, langeb teisi reast välja, nii et tase ei saa kerkida ega langeda.

A. Kuuse oli hooaja esimesel poolel jälle kord paljulubavas vormis, kordas paari aasta eest Vilnos püstitatud tippmarki, kuid 2 m jäi siiski veel kaugemale. G. Kalm on lõplikult võitnud Eesti teise kõrgushüppaja nime, kuid 1.90 on talle siiski veel kõrge. Uue 1.80-meetina kerkis juure E. Lamson, kuigi rohkem lootusi pandi O. Kaldrele. Võib-olla, alles järgmisel aastal toovad meile A. Kuuse taolisi rahvusvahelise klassiga mehi. Hooaja parimateks olid:

A. Kuuse	1.95	1.94	1.91
G. Kalm	1.86	1.85	1.85
E. Järvasoo	1.85	1.80	1.80

10-ne keskmine	1936	1935	1934	1933
20-ne keskmine	179,70	179,80	178,10	180,90
Üle 1.90	175,25	175,45	174,05	176,30
.. 1.85	1	1	2	1
.. 1.80	3	2	2	3
.. 1.75	4	5	4	6
.. 1.70	11	12	8	12
.. 1.70	29	30	23	23

Kaugushüpe:

7.37	E. Tamm, Kalev
7.33	R. Toomsalu, Kalev

7.11	N. Küttis, ASK
7.01,5	F. Tarkman, Kiviõli SK
6.90	A. Raska, ASK
6.90	G. Vuht, Kalev
6.76	E. Rähn, Kalev
6.75	H. Koik, Sakala
6.68	K. Ivanov, Ambla SR
6.65	O. Kaldre, ÜENÜTO
6.65	N. Kalm, Kalev
6.64	Hy Anton, Kalev
6.62	V. Rattus, ÜENÜTO
6.62	R. Kiipsaar, ASK
6.61	E. Lilienthal, Rakvere ÜENÜ
6.58	H. Pällo, ÜENÜTO
6.55	A. Kongas, Pärnu SK
6.55	J. Toomre, Kalev
6.53	T. Üonap, Sakala
6.52	F. Kudu, Kalev

Peagu iga aasta saame juure ühe uue 7-meetme. Tänavu „astus“ kaheksanda eestlasena üle 7 m kiviõllane F. Tarkman. See tõttu on tänavu eelmise aasta eeskujul 4 meest üle nimetatud piiri. Kuid kuigi nelja esimese tehn. tulemused on paremad kui vastaval neljal läinud aastal, misjuures erilist tähelepanu väärrib E. Tamme Eesti kõigi aegade teine tagajärg 7.37, on kümne keskmine tänavu siiski ümarguselt 1½ sm võrra nõrgem l. a. rekordest keskmisest.

Hooaja parimateks olid:			
E. Tamm	7.37	7.31	7.28
R. Toomsalu	7.33	7.27	7.21
F. Tarkman	7.01,5	6.85	6.85
A. Raska	6.90	6.87	6.80

10-ne keskmine	1936	1935	1934	1933
20-ne keskmine	694,65	696,3	685,7	693,2
Üle 7.00	4	4	1	3
.. 6.75	8	9	6	11
.. 6.50	20	22	15	20

Kolmikhüpe:

14.41	N. Küttis, ASK
14.17	E. Järvesoo, ASK
14.15	A. Raska, ASK
13.88	A. Armi, Kalev
13.86	N. Kalm, Kalev
13.85	F. Tarkman, Kiviõli SK
13.85	O. Kaldre, ÜENÜTO
13.78	T. Öunap, Sakala
13.63	J. Marks, ASK
13.45	U. Polikarpus, Sakala
13.37	H. Koik, Sakala
13.28	G. Kalm, Kalev
13.25	O. Salum, Võrumaa
13.18	L. Sork, Lembit

Võrreldes kaugushüppega on kolmikhüppe tase meil tunduvalt madalamal, sest näiteks kolmikhüppe tänavune rekord 14.41 vastab kaugushüppes 7.15–7.20-le. Pealegi on kolmikhüppes ainult üks mees, kes suudab 14½ m juure pääseda. Selleks on eruminev N. Küttis, kuna ülejäänud kaks 14-m-meest on alles arenemisel.

Kuigi N. Küttis tänavu ainult kaks korda hüpanud kolmikut, on ta teistest siiski tugevasti ees:

N. Küttis	14.41	14.36	—
A. Raska	14.15	14.02	13.99
E. Järvesoo	14.17	14.00	13.58
10-ne keskmine	13.90,3	13.68,0	13.68,2
20-ne keskmine	13.43,9	13.29,7	13.32,0

Üle 14.00	3	1	1	1
„ 13.50	9	6	8	4
„ 13.00	14	13	13	15
„ 12.50	30	33	38	28

Väärib märkimist, et mõlemad tänavused keskmised on uteks rekordideks, mis tõendab, et järjepölv on arenenud.

Teivashüpe:

3.90,5	E. Äärma, ASK
3.73	R. Kiiptsaar, ASK
3.70	H. Koik, Sakala
3.70	K. Kask, ASK
3.56	E. Sarapuu, Nõmme ÜENÜ
3.50	J. Erna, Kalev
3.40	E. Lindal, Kalev
3.40	Kaljo Kask, ÜENÜTO
3.40	H. Kobbis, ASK
3.40	H. Himma, 3. diviis
3.30	E. Feldt, Kalev
3.30	A. Lassi, Kalev
3.30	O. Koppel, ÜENÜTO
3.30	P. Saretok, Kalev
3.30	A. Neiman, Harju maleva
3.30	A. Adamson, Saaremaa
3.30	Hallik, 2. diviis
3.21	T. Öunap, Sakala

Tänavu esmakordselt 4 meest üle 3.70. See on kõige hinnatavam hooaja kohta. Teiseks võib märkida, et E. Äärma jõudis kõrgemale aastaid talle piiriks olnud 3.80-st.

Nelja esimese tippmargid on Eesti kohta eriti väljapaistvad:

E. Äärma	3.90,5	3.85	3.80
R. Kiiptsaar	3.73	3.70	3.70
H. Koik	3.70	3.60	3.60
K. Kask	3.70	3.60	3.60

Tänavused keskmised on uteks rekordideks, nagu nähtub allpool:

10-ne keskmine	3.57,0	3.49,6	3.52,4	3.44,0
20-ne keskmine	3.42,0	3.35,8	3.38,7	3.32,8
Üle 3.70	4	2	2	—
„ 3.50	6	6	7	3
„ 3.40	10	7	9	9
„ 3.30	17	12	15	11
„ 3.20	27	20	21	18

Kuulitõuge:

16.06,5	A. Viiding, Tall. PS
15.21	A. Kreek, Kalev
14.22	E. Lilienthal, Rakvere ÜENÜ
13.85	O. Kirp, ASK

13.85	A. Tuju, Kalev
13.61	A. Michelson, Tartu Kalev
13.59	P. Määrts, Valga ÜENÜ
13.52	O. Erikson, ASK
13.41	A. Mahlstein, Järvaipojad
13.40	O. Puna, ÜENÜTO
13.36	K. Annamaa, Tall. PS
13.35	T. Öunap, Sakala
13.34	A. Lohk, Tartu Kalev
13.27	R. Schmidt, Valga ÜENÜ
13.27	E. Mathiesen, Pärnu SK

Kuigi meil tänavu on esmakordselt kaks 15-m-meest, on keskmine tagajärg nelja viimase aasta kohta siiski nõrgim, sest seevõrra kui kaks esimest edasi jõudnud, pole teised järele tulnud. Kümne keskmine on 14.07,3. Kui aga arvestada K. Annamaa poolt seitsmenda tõeuga saavutatud 14.32-ga ja A. Ouna üle 14 m küündiva saavutusega veidi kergema kuuliga tõugatud, siis oleks tänavune keskmine koguni rekordne — 14.25 ümber!

Eriti väärib märkimist K. Annamaa 14.32. Treeningul on mees küündinud koguni 15 m lähedale. A. Viidingul on kolme parema tõugete

seeria suurte vahedega, mis veel kord tõendab, et üle 16 m saavutamine oli erakordne, nii et sama nõudmine Berliinis oli ebaõigustatud. A. Kreek areneb suure järjekindlusega: rohkem kui pool meetrit tõukas ta kaugemale kui l. a. Loodame, et mees areneb samas tempos edasi. Tänavusteks parimateks olid:

A. Viiding	16.06,5	15.76	15.65
A. Kreek	15.21	15.18	15.18
E. Lilienthal	14.22	14.15	13.95

1936	1935	1934	1933
10-e keskmine	14.07,3	14.24,2	14.10,7
20-ne keskmine	13.54,5	13.73,4	13.65,6

Üle 16.00	1	1	—	—
„ 15.00	2	1	1	1
„ 14.00	3	7	4	5
„ 13.50	8	11	11	9
„ 13.00	15	15	19	18

Kettaheide:

47.40	P. Määrts, Valga ÜENÜ
47.20	O. Erikson, ASK
44.81	E. Lilienthal, Rakvere ÜENÜ
43.91	K. Kask, ASK
42.73	K. Aid, Valga ÜENÜ

Mees, kes lõõnud üle tuhande värava. Maailma-kuulsaim hokimängija Džyan Čhand, kes vaatamata oma väiksele mehekogule on kõigi väravavahide suurfirm. Ta on mänginud Aasias, Ameerikas, Austraalias ja Euroopas. Enne Berliini, turneel Uus-Meremaa, lõi ta üle 200 värava. Meest peetakse kõigi aegade parimaks hokimängijaks, keda India annud

- 41.29 A. Kreek, Kalev
 41.08 A. Niitme, ASK
 40.76 R. Ivask, Tartu Kalev
 40.38 E. Mathiesen, Pärnu SK
 39.95 H. Kuusmaa, 1. rügement
 39.67 H. Räitsak, Sakala
 39.61 K. Annamaa, Tall. PS
 39.61 O. Guldenhof, Torma
 39.50 O. Ilves, Pärnu SK
 39.27 O. Kirp, ASK

Ka kettaheitel on keskised nelja viimase aasta kohta nõrgimad, kuigi on kaks üle-47-m-meest. Seletatav on see kettaheitjate arvu kokkukuivamisega. Vanemad 40-m-mehed on taandanud või võimetes langenud ja uute juurekasv pole olnud võimas.

Selgituseks tabeli kohta olgu märgitud, et sellest on maha tõmmatud Tombergi 43,04, mis, hiljem selgunult, saavutatud kergema ketta. Samuti tundub kahtlasena tabelisse võtta E. Persimi üle-45-m-tagajärge, kuna mees suurtel võistlustel ei küüni hästi isegi üle 40 m.

Huvitav on märkida, et tänavu alles leiab kinnitamisest Eesti rekordina tagajärg üle 47 m, kuigi peale P. Määritsa, kes uue rekordi omanik, on üle 47 m varem saavutanud A. Viiding ja O. Erikson. Viimane tegi veel tänavu muidu täiesti määriste-pärast 47,20, kuid võistlus oli liidus registreerimata, nii tagajärg ei tule kinnitamisele rekordina.

Tänavusteks parimateks olid:

P. Määrits	47.40	46.45	45.95
O. Erikson	47.20	46.41	45.89
E. Lilienthal	44.81	43.70	43.32
K. Kask	43.91	43.75	43.29

	1936	1935	1934	1933
10-ne keskmine	42.95,1	43.75,7	43.86,2	43.28,3
20-ne keskmine	40.91,0	41.68,2	42.04,5	41.57,0
Ule 45.00	2	3	3	3
.. 42.00	5	8	9	7
.. 40.00	9	12	16	15

Odavise:

- 69.98 G. Sule, ASK
 65.56 F. Issak, ASK
 65.43 A. Mägi, ASK
 61.56 V. Uibo, Valga ÜENÜ
 61.31 J. Laidvere, Tartu Kalev
 59.21 T. Üonap, Sakala
 58.40 J. Meimer, Pärnu SK
 57.71 A. Mihkels, Saaremaa

- 57.36 A. Raudsoo, 2. diviis
 56.57 H. Räitsak, Sakala
 54.86 E. Raag, Pärnu SK
 54.68 P. Määrits, Valga ÜENÜ
 54.21 E. Kruus, Võrumaa
 54.02 E. Romeldi, Kalev
 53.28 H. Tammets, Ambla SR
 53.15 E. Järvsoo, ASK

600-grammisega:

- 68.15 A. Mägi, ASK

G. Sulele on kerkimas mantlipärijaid, — see on järeldus tänavustest odavise-võistlustest. Tabeli esimese kümne seas on mitu neid, kes võivad üllatada aasta või paari pärast. Praegu lab-sub suurim lootus F. Issakul, kes oma tänavuste tehniliste tulemustega on ületanud Eesti kõigi aegade odaviskajad peale G. Sule.

On ka viimane aeg odavise-klassi tõusuks, kui maailmas 70-m-mehi sirgub nii ohtralt, et G. Sule oma 70 m lähedale küündiva tippsaavutusega tänavu ei pääse maailma-tabelis ka kümne esimese hulka.

60-m-meeste tänavused tippmargid on järgmised:

G. Sule	69.98	68.07	67.36
F. Issak	65.56	65.34	65.30
A. Mägi	65.43	64.10	61.38
V. Uibo	61.56	61.16	60.78
J. Laidvere	61.31	59.96	58.25

Kümne keskmine tagajärg Eesti kõigi aegade parimana ületab juba 61 m piiri. Odameeste teine kümme on suhteliselt siiski niipalju nõrgem, et 20-ne keskmine jääb nõrgemaks kui kahel emisel aastal:

	1936	1935	1934	1933
10-ne keskmine	61.30,9	60.39,0	60.95,2	59.68
20-ne keskmine	57.40,1	57.77,7	58.00,0	57.09
Ule 70.00	0	0	1	0
.. 65.00	3	1	1	1
.. 60.00	5	4	3	5
.. 55.00	10	15	15	13
.. 53.00	16	20	24	20

Vasaraheide:

- 50.46 K. Annamaa, Tall. PS
 36.34 K. Sule, ASK
 30.01 O. Kirp, ASK
 29.58 A. Niitme, ASK
 29.05 P. Määrits, Valga ÜENÜ
 27.94 A. Tuju, Kalev

- 26.87 O. Erikson, ASK
 5,44 kg-lisega:
 40,95 E. Lilienthal, Rakvere ÜENÜ
 30,10 V. Kalam, Sakala

Teist korda hooaja statistikalistes ülevaadetes võib tänavu tuua kümne parima keskmise tagajärje, sest see ületab vähemalt 30 m. Seejuures tänavune keskmine on siiski nõrgem kui l. a., nimelt 30,25 l. a. 32,48,1 vastu. Tagasi on läinud tippmees, s. o. K. Annamaa, ja ka ülejäänud, peale K. Sule, kes tänavu kolm korda keerutanud üle 36 m: 36,34—36,29—36,02. K. Annamaa heitis kaks korda üle 50 m: Berliinis 50,46 ja Tall. PS 50,27.

Võrdluseks eelmiste aastatega on tuua:

	1936	1935	1934
Ule 50.00	1	1	1
.. 30.00	3	7	2

Raskusheide:

- 16.41 K. Annamaa, Tall. PS
 14.52 Asu, Sakala
 13.74 A. Tuju, Kalev
 13.27 A. Kreek, Kalev

Raskusheide ahvardab väljasuremisega. Kui võtta ära K. Annamaa, siis praegu ei olegi raskusheitjaid, sest ülejäänute saavutused on liig nõrgad. Seetõttu tänavu ei saa välja arvatada isegi kümne keskmit.

Võrdluseks eelmiste aastatega on tuua:

	1936	1935	1934	1933
Ule 17.00	0	1	1	1
.. 16.00	1	1	2	2
.. 15.00	1	5	5	7
.. 14.00	2	5	6	8
.. 13.00	4	11	8	12

Kümnevõistlus:

- 5877 T. Üonap, Sakala
 5543 H. Koik, Sakala
 5403 E. Rähn, Kalev
 5035 E. Järvsoo, ASK

Pärast A. Kolmpere taandumist spordiväljaldelt on mitmevõistlus meil nagu välja surund.

Uus jõud ahvardab kerkida T. Üonapist, kelle 5877 punkti uue tabeli alusel on meie oludes märkimisväärne tagajärg.

Rekord, mis püsinud juba 22 aastat!

Iga suursportlase rõõm oma isikliku tippmargi saavutamise puhul on mõistetavalt suur. Kui see saavutus kuulub veel maailma tippklassi, siis enesetunne on kergitatud seda enam. Enamik suursportlasist soovib, et nende saavutused jääksid ületamatuks võimalikult kauemaks ajaks. Kuid on ka neid tippmargi-mehi, kes ise leiutavad ergutusvahendeid selleks, et võrsuv järelepõlv end pingutaks veel paremate tulemuste üritamiseks.

Näitena võiks nimetada kuulsat Norra kiiruisutajat Oscar Matiseni. Selle mehe maailmarekord 1500-uisutamises 2.17,4 püsib juba 22 aastat!

Nüüd, kus „vana Matisen“ ise jääradadelt on lahkunud, on ta välja pannud väärtusliku auhinna sellele, kes parandab tema seni ületamatu tippmargi.

Kaudselt samasugust sihti taotles aastate eest meil maratoniveteran Jüri Lossman. Noortele ergutuseks ta annetas poistesportlillidele hulga oma kõige väärtuslikemaist auhindadest.

Eesti tänavuse suursõidu võitja
 E. TOMSON

10 parimat tennis

Mehed:

1. Lasn
- 2—4. { Meier
Niemann
Tomberg
5. Paulson
- 6—7. { Kree
Sydov
8. Kuus
- 9—11. { Keerd
Lindquist
Lohk

Naised:

1. Nõmmik
2. Leppik
- 3—5. { Paulson
Stern
Tikenberg
- 6—9. { Kerge
Kermann
Klein
Lorens
10. Riet

Väljaspool edetabelit tuleks mainida: Pukk, Rosenblatt, Kleinberg, Haas, Raud.

Edetabeli koostamine sellel aastal on raskem kui kunagi varem.

Tennisvæes — vähemalt tehise kõrgemais ladvus — on toimunud kardinaalseid muudatusi. Kui tahta pidada põhimõttelist joont, et edetabel oleks oleviku (momendi) mängijate paremuse baromeetriks, siis tahes või tahtmata tuleb selles võtta ette sügavaid operatsioone.

Nii andes täie tunnustuse möödunud aasta meistri H. Pukk'i mänguklassile, mille põhjal tema oleks õigustatud platseeruma 2-sele kohale, peame tema edetabelist jätma välja, kuna viimane on tennisest täiesti eemaldunud.

Järgnevalt oleks rohkem pretensioone teiseks mängijaks H. Rosenblatt'il: kuid kahjuks pole viimane ühestki kodumaal korraldatud esivõistlusest võtnud osa. Nii pole ta ühegi teise kodumaa mängijaga puutunud kokku, mistõttu puuduvad täiesti võrdlusandmed. Tema sissevõtmine edetabelisse oleks patt teiste mängijate vastu.

Edasi kukkusid aktiivmängijate ridadest välja E. Hiio p riiklikuks tennisinstruktoriks mineku puhul, P. Kuus terviselikel põhjusil.

Nii suurt mängijate kaotust korraga pole Eesti

tennis ühelgi aastal varem üle elanud. Kurb. Kõige nenditu tagajärjel peab tunnustama, et meie tennis klass käesoleval aastal on tunduvalt nõrgenenud. Tuleb vaid imestada, et suutsime Soomet võita 12:10, Leedut lüüa veel puhtalt 5:0 ja Saksaga mängida toredalt 1:4. Tuleva-aastased väljavaated ses suhtes on palju tumedamad.

Tugeva alussambana on püsima jäänud vaid 10-kordne meister K. Lasn. Võib vabalt ütelda, et temal puudub kodumaal konkurents täiesti. Meistrile järgnevad E. Meier, G. Niemann ja G. Tomberg. Need tuleks paigutada kõik võrdsena kokku. Kahel esimesel on parem suhe kodumaa võistlusil, kuna viimane on esinenud tõhusamalt (võitnud leedulast Zukas't ja soomlast Forsmann'i) välismängijate vastu. 5-daks jääks vanameister Paulson. 6—7-dal kohal esinevad täiesti uued mehed meie õige noorest generatsioonist: Kree ja S. Sydov (Kalevist) võrdseina. Annaks jumal, et nad üle võtaksid vanemate mängijate aujärje! Edasi on juba nimede leidmiseks raskusi. Siin võib-olla tekib pretensioone. Isikliku parima arusaamise järgi paigutaksin 8-ks P. Kuusi Kalevist ja 9—11-ks Keerdi ja Lindquisti (Eestimaa Spordi Seltsist) ning E. Lohk'i Kalevist. Võimalik on, et liidu ametlik edetabeli komisjon, kes lähemal ajal kokku astub, leiab siin teise lahenduse.

Naiste kümnes on uut verd õige vähe. Kuid seda raskem on nurinat tekitamata liigitada olevaid.

Eesti meister pr. Nõmmik jääb konkurentsituul esimeseks. Teist kohta väärrib rohkem kui keegi teine pr. Leppik Pärnust. Edasi 3—5-ks paigutaksin kokku kui lõplikult selginematud prl. Tikenberg'i, prl. Stern'i ja pr. Paulsoni. 6—9. rühmas esineksid arvatavad paremad: pr. Kerge Viljandist, prl. Kermann ja pr. Lorens Kalevist ning prl. Klein Tartust. 10-da koha annaksin prl. Riet'ile Viljandist. Arvan, et ühelgi teisel nais-tennismängijal Eestis pole rohkem ametlikku õigust pääseda 10 parima hulka.

G. Tomberg.

Professionalismis ja amatöörismis males

A. Veldeman

Professionalismi-küsimus spordis on alati olnud akuutne. Kahtlemata eriti teravaks muutub ta aga seoses Tokio olümpiaga. Omaette huvi pakub, kuidas professionalismi-küsimus on korraldatud males, sest sellest võiks mõningaid eeskujusid võtta ka spordis küsimuse lahendamiseks. Eskätt: keda nimetada amatööriks ja keda lugeda profide kilda? Spordis on selleks üsna sirgjooneline definitsioon: profiks tuleb tunnistada iga sportlane, kes püüab hankida isiklikku tulu oma sportlikest saavutustest. Tulu suurus ei ole tähtis — juba tühine toos tikke võib teatud olukorras teha amatöörise profi.

Maletajaid on ka püütud liigitada profideks ja amatöörteks, igatahes mitte nii valjude põhimõtete järgi nagu seda tehakse spordis. Spordis valitsevat definitsiooni käsitades tuleks peagu kõik maletajad, isegi ä-klassi mehed, arvata profide kilda. Näiteks satub

kokku kaks malesõpra ja hakkab taguma kiirpartiisid. Pikapeale võib asi aga minna igavaks, ja et võistlust uuesti elustada, siis lepitakse kokku mängida väikese interessi peale. Mitte selleks, et kes teab kui palju sellega teenida, vaid lihtsalt võistlusmeeleolu elustamiseks. Spordi definitsiooni kohaselt on need mehed vastuvaidlematult profid. Ka maleseltsil külastades võite enesele märkamatu muutuda profiks. Korraldatakse välkturniir ja te maksate osavõtumaksumuna 25 senti. Ergutuseks antakse auhindu ka rahas, sest kust neid mitmesuguseid mälestusesemeid ikka kohe nii ükskaks kolm võtta on. Te saate 3. auhinna, võib-olla, 80 senti 4-tunnilise mängu eest ja olete täisküps prof!

Males valitsevate kirjutamata määruste põhjal loetakse elukutseliseks maletajaiks neid, kelle peamiseks teenistuse allikaks on otsesed tulud malevõistlus-

test. Nii et kui keegi vahetevahel võtab küll osa malevõistlustest, saades punktihonorari või rahalisi auhindu, kuid omab sealjuures kindla ameti, mis hoopis enam sisse toob kui tulud malest, siis teda tuleb ikkagi pidada amatööriks ja mitte profiks. Seega ei ole profilood males kuigi valjud. Pealegi males oleleb liigitamine profideks ja amatöörleks vaid nimeiliselt, tegelikult maleelus ei tehta mingit vahet.

Omavalitsus asus Rahvusvaheline Maleliit (FIDE) üsna tänamatule alale, hakates amatöörismi eestvõitlejaks ja lülitades välja elukutselised kõikidelt tema poolt korraldatud võistlustelt. Tulemuseks oli, et FIDE võistlused kaotasid igasuguse rahvusvahelise tähtsuse ja huvi nende vastu oli null. Põhjuseks oli, et võistlustelt pidi jääma eemale kui profid kõik maletajad, kellele geniaalset mängu seni oli imetletud.

Hiljem FIDE loobus asjatuist katsest eraldada ja soodustada amatööre ja nüüd pääsevad FIDE sildi all korraldatud võistlustele (maleolümpiad) kõik maletajad, misjuures ainsa eeltingimusena nõutakse, et nad eviksid küllalt kõrge mänguklassi.

Ei ole ka tõesti põhjust halvustada ja lülitada välja profmaletajaid. Tähtis ei tohiks olla mitte see, millest elatub maletaja, vaid see, kuidas ta maletab ja kuivõrd ta soodustab male levikut. Male üldsusele on vaidlematult kasulikum andekas ja maleliselt hästi koolitatud maletaja (olgu prof) kui nõrk ja väheste maleteadmistega maletaja, kuigi see viimane peab valjult kinni amatöörismi põhimõttest. Ei saa nõuda, et see, kes on väsinud päevasest tööst ja saab mahti pühendada malele iga päev vaid tunnikese või paar, peaks jõudma kaugele males. Selleks, et tõesti head malet pakkuda nii, et sellest võiksid õppida ja ammutada inspiratsiooni tuhanded maletajad, selleks on vaja pühendada kogu aeg malele ja teha maleuurimine elutöök. Kas on siis tõesti ülekohtune ja põ-

lastamisväärne, kui maletaja vastutasuna hangib malest elu ülalpidamist? Kirjanikud nõuavad oma loomingu avaldamise ja tõlkimise eest tasu ja keegi ei pane neile seda pahaks. Miks ei võiks siis ka maletaja, kes on mänginud hiilgava ja geniaalse partii, mida miljonid üle maailma imetlevad ja kasutavad maksuta, saada kompensatsiooni selle eest? Mis jääks järele malest, kui kõrvaldada hiilgavate nimedega profid, nagu Aljechin, Lasker, Capablanca, Flohr, Fine, Rzezhevsky jne.?

Malet on seni suudetud hoida enam-vähem puhtana telgitagustest direktiividest ja FIDE on võtnud oma kaitsva tiiva alla kõik vaimuspordi kangelased. Kedagi ei kuulutata enam lindpriiks selle eest, et ta hästi oskab maletada ja selle tõttu on valinud male elukutseks. Ka sport võidakse palju, kui kaoks see tõkestav liigitamine. Lepime praegu sellega, et varem või hiljem see ikka kaob.

Jõud, tehnika, propaganda

JOH. KAÜBA

Raskejõustiklaste, eriti tõstjate, kohta on üldine arvamused, et nemand oma hiigeltagajärjed saavutavad füüsilise jõuga. Kas see on aga nii? Igatahes mitte alati, sest meie teame, et tõstjate juures ei ole suuri maks teguriks toores jõud, vaid rohkem tehnika või n.-n. tõstekunst, millise tõstja saavutab pärast kaua-

Sangarlikud paberossid

AHTO KULDMEDAL

IGAS TÕMBES PALJU VÕLU!

ETK tubakatehas

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

Nr. 10 21. oktoober 1936 17. aastak.

Ilmub Eesti Spordi Kesklüüdi väljaandel iga kuu 20. päeval.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Harju 48-6. Tel. 444-28.

Talitus avatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 senti, 1/4 a. 75 senti.

Välismaale aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 krooni, 1/4 a. 1 kroon.

Tellimiste vastuvõim. talituses, kõigis postikontorites ja ajakirjanduse kontorites

KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja teksis: 1/4 lhk. Kr. 50.—,

1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/4 lhk. Kr. 40.—,

1/2 lhk. Kr. 20.— 1/4 lhk. Kr. 10.—.

KUUUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Harju 48-6, tel. 444-28,

ja ajakirjanduse kontorid.

Üksiknumber 25 senti.

aegseid, kindlameelse tahtejõuga ühenduses olevaid, harjutusi.

Meie oleme küllalt näinud mehi, kes kehaehituse ja jõu poolest paistavad jõumeheks loodud olevat ja jätavad mulje, nagu neist võiksid rahvuskangelased välja kujuneda tõstmise alal. Varsti peame aga kahetsusega tunnustama, et meie ühes või teises oleme pettunud. Ja miks? Need mehed evisid küll toore jõu, aga muud midagi. Neil puudus tõstja anne ja hing, ja seepärast jäi neile tõstetehnika ühes tema peensustega täiesti võõraks.

Teisest küljest teame aga mehi, kes alguses hädavaevalt mõnikümmend kg kahega tõukasid, kuid pärast kauaaegseid järjekindlaid harjutusi oma tagajärje 100 kg-le või kõrgemalegi tõstsid, s. o. niisama palju kui meie lootuse mees, kes alguses toore jõuga 90 kg ümber tõukas, kuid 100—110 kg palju kaugemale ei jõudnud.

Milles peituvad siis need põhjused ja kuidas on see võimalik, et kergem ja nõrgema kehaehitusega mees jõudis tugevamast, ürgjõuga mehest ette? Igatahes mitte jõuga. Nagu igal spordialal on olemas oma kunstnikud, virtuosid, nii võib neid leida ka tõstjate hulgas. Nimelt just sääraseid, kes oskavad minimaalse jõupingutusega ja töötahtega hiigeltagajärgi saavutada.

Ka on põhjuseks see asjaolu, et paljud tõstjad, iseäranis karujõuga mehed, ei võta oma ala tõsiselt. Ja kui näevad veel, et kohe ei suuda esikohale tõusta, löövad külmalt käega ja katkestavad harjutused. Neil puudub ideeline huvi asja vastu.

Ka siin on maksev ütetus: „Paljud on kutsutud, kuid vähesed on ära valitud.“

On olemas küll üks tõsteala, ja nimelt kahega surumine, kus ürgjõuga mees võib rohkem ära teha. Teisiti on aga rebimisega. See nõuab juba tõste ülikunsti. Meistrit selles tõstes näha on omaette nauding. Elegantne ja kiire kangi alla pugemine, alla

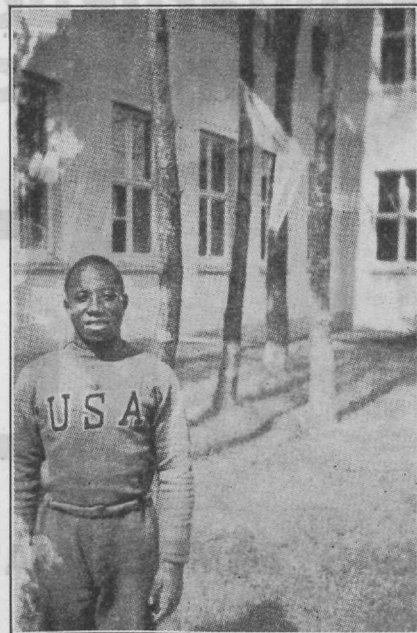
hüppamine, või alla istumine, siis kindlus ülestõusmises ja balansseerimine raskusega, mis tõstja kehakaalu palju raskem on, nõuab tõstjalt tehnilise saavutuse ülimalt oskust.

Siin tuleb meele meie parim tõstja Alfred Neuland, kes omal ajal tegi imet, lüües rebimises ja tõukamises — ise olles kergekaalus — kesk-, poolraske- ja raskekaalu parimaid tõstjaid. Seda suutis A. Neuland ainult selle tõttu, et tal oli õige tõstja hing ja et ta pärast kauaaegseid järjekindlaid harjutusi oskas tõstesaladuste peensustesse tungida.

Peale A. Neulandi oli meil omal ajal veel rida teisi kõrgeklassilisi atleete ja meil oli põhjust uhke olla nende meeste tagajärgede peale. Mitte üksi, et nad kodumaal häid tagajärgi saavutasid, vaid need mehed lõikasid loorbereid ka välismaal, kus nad oma tippsaavutustega maailma parimate esirinnas sammusid. Praegu on küll seisak ja tõstjate read on kokku kuivanud, kuid oleme kindlas arvamus, et ka sellel alal jälle tõusu näha saame.

Seepärast on meie peamiseks ülesandeks uusi teid leida, kuidas seda kaunist spordiala rahvuslikuks tõmbenumbriks tõsta, mis suurimaid masse juure tõmbaks ja seega tõsist lugupidamist selle vastu ärataks. Meie ei ole mitte kõik ära teinud, et suurimatele rahvahulkadele seda ilusat jõupingutust, mis ühenduses distsiplineeritud ja tehniliselt väljaarenenud jõuga, arusaadavaks teha.

See on, mille poole meie oma tegevusega peame tüürima. On see saavutatud, siis leiame ka mehi, kes tõsiselt asja juure asuvad, et meie tõstespordi kuulsust uuesti tõsta.

Maailma vast ainuke neegeritõstja John Terry, kes Berliinis iuli sulgkaalus kuuendaks.

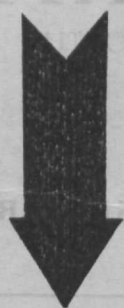
SPORTCANE,

parima tagajärje saavutate

tarvitades ainult

kvaliteet-saadusi

Ühisus

„Estonia Eksporttapamajad“

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
ÜLERIIKLIKULT LEVINUIM AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISE LEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K.-Ü.

GRAAFIKATÖÖSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA

KÖITEKODA

TSINKOGRAAFIA

LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD

RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE KAUPLUSED

KIRJANDUSE JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

TALLINN-EESTI, PIKK T. 2.

OMA TELEF. KESKJAAM 428-83